

AMF. BILIONA
TAMBYROS
DOVANA

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 34 (658)

TORONTO, Ontario 1962 — Maironio Metai — rugpjūčio (August) mėn. 23 d.

Kaina 10c

The Lights
of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the
Lithuanian R.C. Cultural Society
of Canada.
Authorized as second class mail by
the Post Office Department, Ottawa,
and for payment of postage in cash.

SAVAITRASTIS

Leidžia
Kanados Lietuvių Katalikų
Kultūros Draugija.

941 Dundas St. W.,
Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas 368-6813

Tauta ir kova

IX-ji Kanados Lietuvių Dienai

Dr. J. SUNGAILA, PLB valdybos pirmininkas

"Lietuvių tauta, užsigrūdinusi amžių kovose dėl teisės laisvai ir nepriklausomai gyventi savo tėvų žemėje, vieninga valia siekia savo gynybę, kalbą, tautines bei valstybines tradicijas išlaikyti, kurti ir ugdyti". (Lietuvių Charta).

Su širdgėla mes visi palikome savo kraštą ir įsiekėjomės pasiteisinimo, žadėdami aukoti savo jėgas tėvynės geresniam rytojui. Nė vienas neabejojome, kad grįšime garbingai, kaip savo tautos gelbėtojai. Deja, tėvynės ilgesio sąsara daugeliui ilgai nūdžiūvo ir, mesdamesi į viskuo pertekusio gyvenimo sūkurį, užmiršome kuo esame ir pamažu ėmėm tolti nuo savo tautos.

Laimė, nevisi savo pažadą ir ryžtą taip lengvai sulaužė. Tie, kurie jautėsi tikrais tremtiniais, tiems tremtis tebetrunka ir šiandien. Tremtį jie panaudojo ne savo asmeninei bei šeimos gerovei kelti, bet tolimesnei kovai už tautą ir jos laisvę. Jie nepaliko nei tautos, nei kovos, nors ir buvo priversti palikti savo kraštą. Jie tikrai mylėjo savo tautą ir ta meilė nesumažėjo atsidūrus svetur. Jų patriotizmas iš emocijos pakilo į dorybę. Tos pačios tautos meilės ir patriotizmo dorybės vedami, jie aukoją savo jėgas, laiką, ištękliai ir visa, ką tik turi brangiausio, kad tėvų išlaikytą lietuvių tautos gynybę, kalbą, kultūrą perduotų ateities kartoms, kad amžinai gyventume.

Tos pačios meilės tėvynei ir saviesiems vedami įsiekome būdo ir priemonių susirinkti draugėn, kad galėtume pasidalyti savo tautiniais rūpesčiais ir vargais. Tik mes patys vieni kitus gerai suprantame ir atjaučiame. Ir juo daugiau mūsų susirenka draugėn, juo didesnis yra mūsų džiaugsmas, ir tada pajuntame, kiek mūsų daug ir kokie mes visi vieningi. Vargu ar begalėje Kanados Liet. Bendruomenės darbuotojai sugalvoti ką nors gražesnio, kaip Kanados Lietuvių Dienas, kurios jau virto gražia ir patvaria tradicija. Renkamės mes ir jas gausiai, iš arti ir iš toli, nors gal ir nevieni vienodo tikslu vedami. Tiems, kurie savo egzistenciją paverė kova už lietuvių išlikimą savyje ir ateinančios lietuviškos kartos, Lietuvių Dienos yra lietuviško, atsisavinimo oazės. Kitiems, kurių tėvynės ilgesio sąsara jau nūdžiūvo, tai tėra tik savitiška pramoga ar vieta sutikti bendro likimo bičiulį.

Keliausime gausiai ir IX-ją Kanados Lietuvių Dieną Windsor. Šiandien artinus draugus, bičiulius ir bendros kovos talikinius, tačiau negalėsime nepastebėti ir kitų, nors ir nepažįstamų, veidų. Čia mes neklausime vienas kitą, kuriai partijai kas priklauso ir įsiekime ne to, kas mus skiria, bet to, kas mus visus jungia. Ir ne vienas pajusime meilę kiekvienam lietuviui, kaip tikram savo broliui. Užmiršime valandėlei, kad esame toli nuo tėvynės plačiai išsklaidyti ir pasijusime visi kartu, kaip vieninga ir kompaktinė tautos dalis, gyvenanti tais pačiais troškimais, kaip ir mūsų tauta, pasilikusi savo žemėje ir nešanti vergijos priespaudą. Savo gausių susibūrimų parodysime taip pat ir svetimiesiems, kad lietuviai tauta dar gyva, nors ir išsklaidyta po platų pasaulį, ir veda aktyvią kovą už teisę būti laisva.

Prabėgs greitai tos dvi dienos. Skirstysimės atgal kiekvienas prie savo darbo ir kasdieninių rūpesčių. Bet grįšime nebe tie patys, kokie atvykome. Mūsų akys dar tebėrims gražūs lietuvių dailininkų paveikslai, tebeskambs ausyse darnių lietuviškų dainų aidai, tebesispyssime nesamoningai prisiminę savo seniai nematytų draugų veidus. Salia viso to pajusime savyje ir naujos jėgos, pasikatinimo ir ryžto testį lietuvišką kovą ir toliau. Tie atgarsiai gal paveiks ir aną lietuvi, kuris savo tautai jau buvo beveik miręs. Gal ir jis pajus savo, kaip lietuvių, vertę ir nebelsis abejingas bevertiškam pavergeto brolio šauksmui. Duok Dieve! ... Tada ir mūsų visų džiaugsmas taptų dvigubu džiaugsmu, o Lietuvių Dienų prasmė sužibėtų nauja šviesa.

Populiarusis "Dainavos" ansamblis iš Čikagos, vadovaujamas muiko St. Sodeikos, pasirodęs dalyvauti IX Kanados Lietuvių Dienoj Windsor. Jo pasirodymas įvyks Cleary auditorijoje, 201 Riverside Dr. W., 6.30 val. vakaro.

Raudoniesiems lietuvių vadams Lietuva nerūpi

J. GRIKIS,

Mūsų specialus korespondentas iš Švedijos

Ori tūkstančio ežerų krašto sostinė dešimtį dienų buvo savotiško karnavalo liudininkė. Daug kur prie specialiai įrengtų stiebų Helsinkio gatvėse plevėsavo daugelio tautų vėliavos, mirgėjo ženkliai ir emblemos, autobusais ir pėsčiomis traukė festivalio dalyviai tirstais būriais, vienoda apranga, čia dainuodami, čia rankomis taktą plodami staiga improvizuotam šokiui ant šaligatvio.

Visa tai buvo taip nekasdieniška ir neįprasta, kaip ir tie raudonės vėliavomis pasipuošę sovietų autobusai, riedantys įvairiomis kryptimis neutraliosios Suomijos žeme.

Minia iš 137 kraštų Pietiniam miesto uoste stovėjo išmetęs inkarą didelis laivas "Gruzija", vakarais iliuminuotas, apkabinėtas įvairiomis kalbomis (tik ne lietuviškai) šūkiu "taika", atgabenęs kone tūkstantinę sovietų delegatų — mergaičių, vilkinčių vienodus geltonai raudonus derinius, vyrų — rusvai raudonus. Priešais su kiek mažesne pompa stovėjo daug kuklesnių dimensijų lenkų delegacijos laivas "Mazowiec". Kitąjį priepilauko — R. Vokietijos "Voelkerfreundschaft" ant savo denio stropiai saugojo savuosius delegatus. Tuo

tarpu pačiame mieste, prie viešųjų pastatų, dažniausiai mokyklų, kur stovėjo festivalio ženklai, būriavosi ten pastogę gavę spalvotieji, Afrikos, Azijos, P. Amerikos žemynų atstovai. Dauguma visdėlio sudarė Vakarų ir Rytų Europa.

Atidarymo dieną Helsinkio gatvėmis pražygiavo maršas virš 10.000 minia iš 137 pasaulio kraštų. Nepraštytuosius svečius, kaip juos vadino vietos spauda, santūrus suomiai lydėjo šaltais žvilgsniais; vienur kitur bėgėm įvairiomis nykščiais tyliai bylojo apie šeiminkų tikruosius jausmus.

Suomiai neužmiršo Suomijos

Dar festivalio išvakarėse pagrindinę Helsinkio arteriją — Mannerheimo alėją užtvindė demonstruojančių suomių jaunimo minios. Demonstrantai telkėsi prie senųjų studentų namų, giedoję tautos himną, prieškomunistinius šauksmus ir švilpimais palydėdami pravažiuojančius ar praeinančius festivalio dalyvius. Tati tešėsi keletą vakarų iš eilės. Vienas jaunolis man paaiškino, jog jų protestas nukreiptas prieš savuosius komunistus, bet ne užsieniečius, kurie laikomi svečiais. Faktas, jog festivalio rengėjai visiškai ignoravo neutralaus krašto viškos daugumos valią, kuri buvo priešinga vienašališkam komunistinės propagandos pasireiškimui. Nuo festivalio laikiesi nuosilaukiant Suomijos studentų sąjungą, tiek suomių jaunimo tarybą, kurios abi turi 1.100.000 narių. Teigiamai pasisakė tik komunistinis jaunimas — 120.000 mažuma.

Mačiau savo akimis Festivalio istorijai tai buvo antiras kartas, kad buvo parinkta vieta šiaurės geležinės uždangos. Jau 1959 m. Vienoj festivalio rengėjų mėgino pridengti atvirą komunistinę režisūrą neutralaus krašto vardu, todėl buvo įdomu pasižiūrėti, kaip visa tai vyks šiame, beveik čia pat, kaimyniniame šiaurės krašte. Rūpėjo savo akimis įsitikinti, kuria linkme toliau krepjamas Rytų išaugstintas, o Vakarų gerokai gincijamas tokio plataus masto susitikimas pasaulio jaunimui. Rūpėjo taip pat pamatyti, kaip mūsikiškai komunistai sugeba savomis sąlygomis ragarsinti Lietuvos vardą, kokius žmones atranka tarptautinei reprezentacijai. Nors vykau ten be iliuzijų, tačiau grįžti turiau atvirai prisipažinti, jog buvau dar perdidelis optimistas.

Festivalin iš visų pasaulio kampanų buvo prigrūžę galybė laikraštinių ir stebėtojų. Apie tūkstantis korespondentų ir fotografų buvo akredituoti prie festivalio spaudos centro. Nesutikau jame jokio lietuviško kalbancio iš anapus. Atseit, jiems neįdomus jų pačių nusis suorganizuotas pirmasis tarptautinis įvykis. O gal tik todėl, kad jame nėra vietos šūkiui "taika ir draugystė" vertimui?

Laisvųjų lietuvių korespondentai

Labai įdomu, jog visai kitaip buvo pažiūrėta iš šios pusės. Kiek teko pastebėti, buvo atstovaujama ir laisvųjų lietuvių dienraščiai "Draugai", ir mūsų žinomam studentų žurnalui "Lituanus" ir, aišku, mūsikiškai "Elitai". Reikia pasakyti, jog spaudos žmonės festivalio rengėjai neužtikrino pilnos judėjimo laisvės. Daug kur vienu tik su spaudos korte nebuvo galima patekti, o įėjimo bilietą neįsiveda galima buvo gauti. Daugelis parengimų turėjo aiškų uždara pobūdį. Visi įėjimai buvo stropiai saugojami festivalio policijos, kuri sudarė suomių komunistai su raiščiais ant rankovių.

Konkurencinė programa

Susidaryti pilną festivalio programos vaizdą neįmanoma labiausiai dėl to, jog ji vyko tuo pačiu metu įvairiose vietose. Per dešimtį dienų rengėjų buvo numatyti 1430 parengimų, jų tarpe 400 koncertų, spektaklių, 160 seminarių, kolokvių, tarptautinių susitikimų, 100 sporto varžybų, 30 parodų, 35 balai. Salia to už festivalio ribų vyko parodos ir parengimai, kurias organizavo demokratinės jėgos — suomių studentai, šveicarai, amerikiečiai ir kiti.

Aplamai visą programą galima skirstyti į politinius, kultūros ir sporto sritis. Politinė dalis buvo kiauari persunkta komunistiniais propagandos šūkiais, griežtai kontroliuojama, atvira nežabotiems Vakarų puolimams, beveik akliškai užsklęsta negausiems mėginimams vienašališkai Rytų bloko persvarai atremti. Jeigu kas buvo užmiršęs ar dar neturėjo galimybės iš arti pamatyti, kaip veikia komunistinių mitingų mechanizmas, turėjo pakankamai progų diskutuoti metu.

Zydas — festivalio rakštis

Diskutuojant taikos ir tautų nepriklausomybės klausimą. Sov. Sąjungos jaunimo organizacijų komiteto vardu kalbėjo Lietuvos kji I sekr. A. Cesnavičius. Ilgoje kalboje aštriai puolė Vakarus, kartodamas visas senias girdėtas frazes. Tik dviem atvejais diskusijos buvo įgausios kitokio pobūdžio. Vad. "laisvųjų tribūnų" vienu metu, liūdi neatyko sovietų ir lenkų pastiprinimai, žodį mėgino gauti nekomunistai kalbėtojai. Laisvųjų vengrų atstovas 6.000 kolegų vardu reikalavo paaiškinti kodėl festivalio rengėjai nesireikė atsakyti į jų pareiškimą dalyvauti festivalyje. Apšauktas fašistas, jis atsakė esąs žydas, kurio šeimą sunaikino naciai ir kuris niekad dėlto negalėtų būti fašistas. Fidel Castro priešininkai kubiečiai buvo išvadinti provokatoriais. Didžiausias triukšmas kilo, kai olandų studentas W. Beukers pareikalavo atkreipti dėmesį į sovietų kolonizaciją ir suminėją Baltijos valstybių okupaciją. (Nukelta į 2 pusl.)

Diplomatinis laimėjimas

Dr. J. Zmuidzinas pripažintas pilnateisiu nepriklausomos Lietuvos gen. konsulu

Pekarinis nepriklausomos Lietuvos konsulas, nors ir buvo Kanados vyriausybės priimtas, tačiau pilno pripažinimo neturėjo — nebuvo įrašytas oficialiuose užsienio r. ministerijos sąrašuose, ir kitų valstybių konsulams, jų dekanui Toronte, nebuvo žinomas. Mirus a.a. gen. konsuliui min. Vytyliui, Kanados lietuvių visuomenė, jausdama palankų vyriausybės nusistatymą Lietuvai, laukė greito naujo konsulo paskyrimo. Deja, jis užtruko. Atrodo, atsakingieji mūsų veiksniai per ilgai dėsė. Kai pagaliau buvo paskirtas dr. J. Zmuidzinas, kilmingas kabinėto del pilno įteisinimo. Lietuvių visuomenės veikėjai, pasitelkę savo draugus, rado kelius pas premjerą J. Diefenbakerį, kuris vienoje savo kalbų prieš pat feder. rinkimus pareiškė, kad jo vyriausybė nusistatys palankiai svarstyti Pabaltijo konsulų pilno pripažinimo klausimą. Kaikas manė, kad tai tik rinkimų pažadas. Pasirodo, premjeras laikosi duoto žodžio. S.m. rugpjūčio 15 d. raštu Kanados užsienio r. min. H. C. Green pranešė dr. J. Zmuidzinui Toronte, kad nutarta įrašyti Lietuvai ir jos gen. konsulą į "Kanados atstovų užsienio ir svetimų valstybių atstovų Kanadoje sąrašą". Šis sąrašas yra oficialus Kanados užsienio r. ministerijos leidinys, skelbiamas kiekvienais metais. Sekanti jo laida pasirodys š.m. spalio mėn. jau su gen. konsulo dr. J. Zmuidzino ir kitų Pabaltijo konsulų pavardėmis. Tai reiškia, kad Lietuvos konsulatui suteikiamos lygios teisės su kitų nepriklausomų valstybių konsulatais ir teisinis.

ta gavo Estijos konsulas dr. Marčus Toronte ir Latvijos konsulas Thompsons Montrealyje.

Redakcijos paprašytas, dr. J. Zmuidzinas mielai suliko atsiųstą ir to rašto teksto nuorašą. Stai jis:

THE SECRETARY OF STATE
FOR EXTERNAL AFFAIRS
CANADA

Ottawa, August 15, 1962

Dear Mr. Zmuidzinas,

I am sure that you were interested to learn of the Prime Minister's remarks on June 14 in Toronto that the Government would give sympathetic consideration to the status of representatives of the Baltic countries in Canada. I am pleased to inform you now that it has been decided to list Lithuania in the next edition of the publication "Canadian Representatives Abroad and Representatives of Other Countries in Canada". The next edition of this publication will appear in October 1962, and the listing for Lithuania will read as shown on the attached sheet of paper.

Yours sincerely,
J. Zmuidzinas, Esquire
etc. etc. (titulas ir adresas).

Si žinia tuojau buvo pranešta Lietuvos diplomatinės tarnybos vadovams. "Amerikos Balsui", Lietuvos laisvinimo veiksmams, spaudai.

Gen. konsulas dr. J. Zmuidzinas yra oficialus Kanados užsienio r. ministerijos leidinys, skelbiamas kiekvienais metais. Sekanti jo laida pasirodys š.m. spalio mėn. jau su gen. konsulo dr. J. Zmuidzino ir kitų Pabaltijo konsulų pavardėmis. Tai reiškia, kad Lietuvos konsulatui suteikiamos lygios teisės su kitų nepriklausomų valstybių konsulatais ir teisinis.

Gen. konsulas dr. J. Zmuidzinas raštu prisistatė Toronte gyvenantiems svetimų valstybių konsulams ir gaves kolegiskus atsiliepimus iš JAV, Prancūzijos, V. Vokietijos, Švedijos, Belgijos, Portugalijos, Brazilijos, Kolumbijos, Meksikos, Japonijos ir kt. konsulatų. JAV gen. konsulą V. Park Armstrong ir V. Vokietijos konsulą aplankė ir patyręs nuosirdaus palankumo. Naujoje teisinėje padėtyje, suprantama, Lietuvos konsuli bus dar lengviau veikti šia linkme.

Redakcijos klausiamas, dr. J. Zmuidzinas taip pat paaiškino, kad jo darbas, be diplomatinio ryšių palaikymo, daugiausia kryptas ypač į šias sritis: Lietuvos atstovavimą įvairiais atvejais, palikimų tvarkymą, pasų išdavimą bei pratęsimą, įvairių liudijimų tvirtinimą ir net kanadiečių spaudą.

Gen. konsuliui dr. J. Zmuidzinui tenka linkėti geriausių sėkmes Lietuvos reikalų tarnyboje, o Kanados vyriausybei reikšti padėką už drąsų ir teisingą žingsnį pavergtųjų kraštų naudai. Liet. Diena Windsor ir krašto tarybos sesija Otavoje bus geros progos išreikšti visuotinei lietuvių padėčiai pilnais konsulais. Panašų raš.

ir saugumo, ir poaugščio atžvilgiu. Dabar nebėka jokios abejonės nei dėl Lietuvos vėliavos iškelimo prie konsulato (nors, kaip teko patirti, Amerikos žemynė vėliava konsulatui retai iškeliamai, nei dėl iškabos. Ikišiol oficialūs asmenys Pabaltijo valstybių konsulus vadindavo "acting consuls" — einančiais konsulų pareigas, dabargi teks juos vadinti pilnais konsulais. Panašų raš.

Didžiosios dienos Kanados Windsore

JAV ir Kanados lietuvių studentų suvažiavimas
Sporto šventė. Dailės paroda

Rugsėjo 1-3 d. Windsoran suplauks Kanados ir artimesnių JAV kolonijų lietuviai ir tradicinė savo šventė — Lietuvių Diena, kurią paskelbė netik vadovaujantieji mūsų veiksniai, bet ir Windsor miesto burmistras M. J. Patrick. Į šventę pakviesti žymūs kanadiečiai ir lietuviai. Taip pat dalyvaus garsieji mūsų meno vienetai, dailininkai, šokėjai, solistai ir kt. Laukiama didelio skaičiaus dalyvių iš JAV ir Kanados. Tai bus, galima sakyti, susiartinimo šventė ant abiejų kraštų ribos.

PROGRAMA

Rugsėjo 1 d., šeštadienį:

1 val. p.p.: Dailės parodos atidarymas Cleary auditorijos galerijoje, 201 Riverside Dr. W.

2 val. p.p. Sporto šventės atidarymas Jackson Park.

6 val. vak.: Susipažinimo vakaras — balius Cleary auditorijoje, 201 Riverside Dr. W.

Rugsėjo 2 d., sekmadienį:

12.15 val.: Vainiko uždėjimas prie paminklo žuvusiems, Giles Blvd. ir Ouellette kt. kampas.

12.45 val.: Iškilmingas pamaldos katalikų bažnyčioje St. Claire, Tecumch ir Victoria kt. kampas. Pamaldas laikos J.E. Londono, Ont., vyskupas pagalbininkas G. F. Carter; pamokslą sako J.E. vysk. V. Brizgys; gieda "Dainavos" ansamblis iš Čikagos.

1 val. p.p.: Pamaldos evangelikams First Lutheran Church, Victoria ir Giles Blvd. kampas. Pamaldas laikos kun. L. Kostiznas iš Toronto.

3 val. p.p.: Pietūs garbės svečiams Norton Palmer Hotel, 130 Park St. W.

6.30 val. vak.: Iškilmingas aktas-koncertas. Pereinamosios taurės įteikimas pasižymėjusiems sportininkams. Koncertinė programa: "Dainavos" ansamblis iš Čikagos, vad. muz. St. Sodeikos; solistai — M. Kriškauskienė ir J. Vaznelis; Detroito ir Hamiltono

Tautinių šokių festivalis Čikagoje

JAV ir Kanados LB centro valdybos yra pavesdusios Čikagos apygardos valdybai suorganizuoti II-ją JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventę 1963 m. Čikagoje.

LB Čikagos apygardos valdyba praneša, jog šventė įvyks 1963 m. liepos 7 d. Šventei rengti vyr. vadovu LB Čikagos apygard. valdyba paskyrė savo vicepirm. Bronių Nainį.

Visos tautinių šokių grupės, kultūrinės, visuomeninės organizacijos, institucijos ir spauda kviečiamos į talką ir prašomos bendradarbiauti su II-ja tautinių šokių švente rengti vyr. vadovu.

liet. kolonijų tautinių šokių grupės.

Rugsėjo 3 d., pirmadienį:

7 val. vak.: Užbaigtųjų vakaras ir Windsorio lietuvių parapijos fondo loterija kroatų salėje, 2520 Seminole St.

Informacijos būstinė: 201 Riverside Dr. W., Cleary auditorija, Windsor. Telefonai: CL. 2-8311, CL. 6-8598, CL. 3-3406.

Pastaba: Windsorio laikomasi standard time, o ne daylight saving time kaip kitur!

Laiveliais į laisvę

Švedu keltuvinis laivas "Karalienė Viktorija" Baltijos jūroje išgelbėjo 23 m. jaunuolį ir 18 m. merginą, guminiu laiveliu pabėgusius iš R. Vokietijos, ir juos atgabeno į Travemuende. Laivas pastebėjo jaunuolių šviesos signalus iš kišeninio žibintuvo ir juos ištraukė iš vandens visiškai permirkusius. Prieš keletą dienų tas pats laivas išgelbėjo kitus du R. Vokietijos jaunuolius. E.

Jo adresas — 6804 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill., USA.
LB Čikagos apyg. v-ba

Tėviškos Žiburiai

THE LIGHTS OF HOMELAND

Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada
SAVAITRASTIS

Vyr. red. K. Dr. Pr. Gaidamavičius. Pavaduotojas A. Rinkūnas.
Leidžia Kanados Lietuvių Kultūros Draugija. Prenumerata
visur metams \$5.00, pusmečiui \$3.00. Įmokėjimui \$10 laikomai
garbės prenumerata. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
Rankraščiai taisyti redakcijos nuostata. Autorių pasirašyti straipsniai
nebūtinai reiskia redakcijos nuomonę.

941 Dundas Street West • Toronto 3, Ontario • Canada
Telefonas 368-6813.

Mūsų dvasinės vienybės šventė

DUOKIME NAUJĄ TURINĮ
RUGSĖJO AŠTUNTAMAJAI

Prisiminimai, ilgesys, laisvė, pasikeitimai nors menkoms dovanoms gan dažnai mus tarsi perkelia į Lietuvą, į ten gyvenamąjį tarpą. Gyvenime neretai pastatoma, kad net mažai tikintis, atšalęs asmuo savaime puola ant kelių maldai už sau brangius asmenis. Juo daugiau žinių patiriame, tuo daugiau jausmų patiriame. Jūs kančios ir reikalai šandien toki dideli, o mes jai padėti galime taip mažai.

Sumiekinta ir jau apgriauta nauja Klaipėdos bažnyčia, kalniais išvežti jos kunigai yra tik mažas aidas to, kas šiandien vyksta Lietuvoje. Paskutiniai keliai metai ypatingai puola mūsų jaunimą. Už duonos kasni tėvynę, už sviesesnę ateitį išgyjant mokslo, jie turi vaidinti komjaunolius, bedievių, savo tautos ir jos praeities niekintojus. Kiekvienais metais gausių jų būriai išvežami vergais į Rusijos laukinius plotus. Didžiausia Lietuvos jaunimo nelaimė ir pavojus jų ateitį yra visokių būdais propaguojamas jaunimo moralinis ištvirkimas ir degradavimas. Visokiais būdais jie plėšiami iš tėvų ir kitų savųjų globos. Jaunimui skirtose bendrabučiuose jie atiduodami visiokių neišmanėlių saulei bei įtakai. Būtu galima daug kalbėti apie paskutinius metus visame krašte didėjantį medžiaginį skurdą, apie vis didėjančią terorą ir persekiojimą tautos religinio pasireiškimo.

Nėra abejonės, kad Lietuvos žmonės ir šiems dienoms visai ir religingai atstovėti Lietuvai istorinė rugšėjo 8-ji. Taip pat nėra abejonės, kad į Siluvą ir ant kelių, vedančių į Siluvą, bus sumobilizuota daug policijos ir šnipų teroroizui lietuviams. Galime nesunkiai įsivaizduoti, kokiais jausmais ta diena gyvens Lietuvos žmonės ir susirinkusieji Siluvoje ir negalintieji ten nuvykti. Lietuvoje tai bus dvasinio solidarumo šventė visų mylinčių savo šali, mylinčių švenčiausiąją Mariją ir ją pasitinkiančių.

Ir laisvajame pasaulyje nedaug yra tautų, kurioms reiktu priminti, raginti ta diena maldoti visą širdimi jungtis su visa tauta vien nesimeldžiančiam seimui. Pasiraginkime tačiau ta diena viešiau ir aiškiau parodyti mūsų vieningumą ir solidarumą Lietuvos žmonių dvasiai. Metai po metų rugšėjo 8-ji įvairiose vietose renkasi vis didesni žmonių būriai bendrai ir viešai maldai. Tiesa, kad daug yra lietuvių gyvenančių aplinkybėse, kurios neleidžia išjungti lietuvių bendras iškilmes ar pamaldas, yra daug parapijų neturinčių kaimynystėse daugiau lietuviškų parapijų. Yra vietų, kur galima sutikti didesnius būrius lietuvių. Visi ir visur turime vieną bendrą intenciją — ta diena parodyti mūsų vieningumą su besimeldžiančia Lietuva. Prisimenant Lietuvos sunkią būklę ir ypatingai jaunimui gresiančius pavojus, reiktu kad laisvo pasaulio lietuviškas jaunimas savo solidarumą kenčiantiems Lietuvoje parodytu savo maldą už juos.

VLIKo reformos reikalus svarstant

DR. M. ANYSAS

iš savo išdildusios antviliškos patrankos.

VLIKas yra pilnai pripažintas savo draugu

Jis turi priėjimą prie JAV vyriausybės ir niekas kitas, išskyrus ALTA, jo neturi. VLIKas čia veikia tokiuose rėmuose, kuriuos sudarė lietuvių emigracija ir esamos politinės aplinkybės. Jo veiklos platumas ir intensyvumas priklauso nuo lietuvių emigracijos teikiamos jam paramos. VLIKo žmonės turi ir daugiau sumanymų, bet jų negali įvykdyti dėl ribotų lėšų. VLIKa palaikančių grupių žmonės, kartais labai sunkiomis sąlygomis, veikia ligi dabartinio laiko ir VLIKa vedė garbingai ligi dabarties. Jiems reikia tarti nuosirdžią padėką, o ne juos plakti.

O kaip VLIKas, jo veikimas ir jame veikiantys asmenys yra įvertinami Lietuvos okupantu bolševikų, mes gana dažnai skaitome spaudoje (plg. ir tos pačios dienos straipsni: "Sustiprinta akcija prieš baltiečius").

O kaip VLIKas, jo veikimas ir jame veikiantys asmenys yra įvertinami Lietuvos okupantu bolševikų, mes gana dažnai skaitome spaudoje (plg. ir tos pačios dienos straipsni: "Sustiprinta akcija prieš baltiečius").

O kaip VLIKas, jo veikimas ir jame veikiantys asmenys yra įvertinami Lietuvos okupantu bolševikų, mes gana dažnai skaitome spaudoje (plg. ir tos pačios dienos straipsni: "Sustiprinta akcija prieš baltiečius").

O kaip VLIKas, jo veikimas ir jame veikiantys asmenys yra įvertinami Lietuvos okupantu bolševikų, mes gana dažnai skaitome spaudoje (plg. ir tos pačios dienos straipsni: "Sustiprinta akcija prieš baltiečius").

BALYS J. ARŪNAS

Atostoginiai užrašai Mėlynųjų kalnų pašonėje

I.

Brolyčiai, vasara yra puikus metų laikotarpis, jeigu tikrai nereikia pelyti kasdieninė duona prakaitu savo. Virš blizgančios plėkės mėlynas dangus, nusagstytas pūkiniais debesėliais, žalsvos bangos, su perliu putų vainikais, aukštinis smėlis, skardžiai skambas — jaunystės karščiui pritrūkė — merginų juokas ir priedai dar horizontalioje linijoje kalnų dūdybė. Žodžių, žmogus gyvena kaip pasakoje, pamiršti gimimo metus ir nebeįturi, kad esi priėmęs septintą sakramentą. Naktimis sapnuoji margaspalvius peteliškes, lakstingalus suokima ir aiškiai, kaip tikrame gyvenime, matai ant beržėlio šakos pasikabinusį formana. Tokio svagindingo sapnų srauto blaškomas pabūdi, pirštų galais nuslenki prie šaldyto, nugarai šmėkėlė iš aprasojusios bonkėlės ir šliauži į lovą. Lange mirga žvaigždės, ošia pušys ir girdisi ramus ežero alsavimas. Tos neaprašomos palaimos liūliuojamas bemačiam vėglimi ir užavų sapnų karalystė, kurios skaitlybės nedrumsčia nė tris dienas neplautos kojos...

Va, tokioje šventadienisioje nuotakoje ir mano bičiulis Matulis džiaugiasi atostogų laisve. Vieną dieną eina Matulis aukštinio ežero pakraščiu ir vis plačiau galybė pušų kvapni ir apžalusi kritinė traukia. Staiga Matulini pakinkliai ima tirti ir širdis nuo to viešyk šoka: kone kaktomis susiduria su jaunystės dienų svajone — Anastazija.

Nastut, — sako Matulis ir jo balsas dreba, tarsi mylia būtų bėges, — kaip čia dabar, po tiek metų...

— Taigi, po tiek metų... — šnabžda Nastutė ir jos didesnis blašketos, tarsi peteliškės sparnai leidžiasi ant žalsvų akių.

O dangus augsta ir mėlynas ir vidurdienio kaitros apsaugintas pušys tarsi ošia, kad širdi mėšlungis trauko. — Užeik pas mus, Nastut, — sako Matulis kojos nykščiu žarstydamas purų pakrantes smėli, — žmona kaldu net pietums verda... Pasikalbėsime. Žinau, kad ir daktaras išėjai, daug svieto matei...

Ir Nastutė nežada ateiti. Kaldučiai ir jaunystės prisiminimai didesni pagundos, kur čia joms mirtingas žmogus atsispirti...

Matulini, vos peržengus vasarnamio slenkstį, ima svaigti galva ir po kaire menklė ima lyz skruzdėlės lakstytį. Galksė ratu sakasi gyvi jaunystės išgyvenimai: žydintis alvyos, varlių raliavimas, rasas suoliukas, raudonos aguonos rūgų maršas, Nastutės maža, švelni rankutė...

— Sergu! — sako Matulis žmonai, ir kaip telefono stribas krenta į lovą. Kaldučiai nepriklaia Matulio iš lovos. Nastutė pamiršta atostogų laisvę ir su blizgančia adatele bado padūjivusias Matulio blauzdes. Žinia, daktarui ir kunigui likimas nesigėdi nutraukti saldiąsias atostogų sapnas.

Slenka mėlynos atostogų dienos, o Matulis blaškosi lovoje iraudęs, šaltai žmogus grumiasi dėl nemeluotos teisės pasilikti šioje asarų kalenėje. Nastutė nei dieną nei naktį nuo lovos neapsitraukia ir vis su ta blizgančia adatele Matulini pakinklius bado...

Po savaitės ežero pakranteje sutinku Matulį su žmonele ir netikiu savo akimis: žengia žmogus, kad net smėlis į šalis dūka, krūtinė išpušies, lyz karalines gvardijos atostogų čia būtų atklydęs.

— Tai, — sakau ponai, — turbūt pakeitė ligonini vaistus ir stipriai ant kojų pastatė. Vienas malonumas matyti tokį sveiką ir guvą parapijietį!...

— Ne vaistus, bet daktarą pakeičiau! — atsakau ponai Matulienė ir stipriai apkabina Matulį...

— Aš ilgai dar stoviu ežero pakranteje ir stebiu juos, kol jie dingsta žalių pušų gėlybėje...

II.

Mėnulis blizantis, kaip alumininio puodo dangtis, kaba tamsiamie nakties danguje ir tingiai žvalgoji po nurimusia ežero plytėmis, tolydžio pabėdama žaizduojantį sidabrą, kuris ugnini taku nusidriekia iki pat tolino horizonto. Kažin kur tiki pasigirsti dangos posmas, bet tuoj pat uždista miegančio pušyno gėlybėje. Ir vėl tylu, ramu, kaip gimtame name po šeimyninės andrės. Piltų pokštų kupinas mėnulis žvilgsnis užkliūva už mažo vasarnamio. Tyliai, kaip geres veislės katinas, jisai prislenkia prie lango. Langas plačiai pravertas, metaliniam tinkle pilna uodų, kurie besirūgdomi su kietu likimu, baigė čia savo vargą žemės kelyje. Mėnulis, tasai didžiausias štukorius, nevienam širdin varas atkūrumui, neturi nei mažiausio noro ilgiau domėtis padėvėjusiais u-

(Nukelta į 5 psl.)

Raudonesiems lietuvių vadams
Lietuva nerūpi

(Atkelta iš 1 psl.)

Krikščionių susitikimas

Savotiško pobūdžio buvo ir vad. jaunųjų krikščionių susitikimas, kuriame, išskyrus būrelį čekoslovakų (jie sakėsi esą ateistai), nedalyvavo komunistinio bloko atstovai. Susitikimui vadovavo protestantų dvasiškiai: Hamburgo vysk. H. Mochalsky, protest. bažnyčių tarybos pirm. dr. Niemoeller, Paryžiaus teol. prof. G. Casalis, Vengrijos režimo vysk. Kaldy, indoneziečių Sabam Sirait. Virš 20 dalyvių, kurių tarpe buvo ir katalikų, visą dieną diskutavo krikščionių dalyvavimo festivalyje klausimą. Iš vienos pusės buvo keliamas šūkis bendradarbiauti krikščionims su komunistais taikos labui, iš kitos — buvo įjaušinami dėl nepatogios būklės, kurioje stumia toks bendradarbiavimas, nes komunistai krikščionių vistik nelaiko lygiais partneriais, o nekomunistai jiems prikiša "politikavimą". Idomu, jog nė vienas kalbėtojas neužsiminė tikėjimo persekiojimu, nors šio susitikimo kalbėtojų politruakai nevaržė.

Kai pertraukos metu paklausiau dr. Niemoelleri, ar jam žinoma dabartinė tikėjimo padėtis Lietuvoje, jis atsakė, kad jokių ryšių su ju atstovais neturi, o su emigrantais iš principo nepalaiko, nes pastarieji, užuot padėję, tik pakenkti gali. To paties teiravausi ir kito šulo, kuris taip pat sakėsi nežinąs padėties Pabaltijav, bet rodė noro arčiau susipažinti su šiuo klausimu.

Kas yra ta galingoji PLB? Berods, žinome, kad ji yra prieš keletą metų įsteigta, plačiai organizuojama ir kad Toronte yra būstinė jos vadovybės, kuriai priklauso ir pats autorius. Bet daugiau apie ją neteko girdėti.

Autorius, ją pirsdamas kaip VLIKo gelbėtoja, turėtų apie ją aiškiau pasisakyti. Jis, berods, žymi, kad ji apjungianti 19 valstybių, bet reikėtų tiksliai žinoti kurias valstybes, ir koks yra PLB efektyvūs narių skaičius. Iš to galėtume spėti, ar pamatuotas yra autorius reikalavimas gauti 50% visų VLIKo balsų, nes autorius rašo: "PLB jau šiandien tiesiogiai ir netiesiogiai duoda visam vadovavimui lėšas... Natūralu, jog kas duoda lėšas, tas turi turėti ir įtakos visuose darbuose".

Biudžeto klausimas yra labai svarbus dalykas, nes PLB norėdama gauti 50% atstovų, turėtų pridėti prie 50% išlaidų, o likvidavimas visos partijos bei grupės turėtų padengti visas VLIKo išlaidas. Tai neklaus negali nueiginti.

Autorius mano, kad VLIKui trūksta darbininkų ir lėšų. Dar-

buotojų visuomet trūkdavo, nes jo veikla yra nepaprastai plati. Taip pat yra reikalinga daugiau lėšų, jeigu norima jo veiklą praplėsti ir sustiprinti. Šiuos visus sunkumus ligi dabar nugalėjo anos VLIKa remiančios partijos ir grupės. Bet, deja, nieko nesulaukta iš anų iš VLIKo pasitraukusių grupių.

Autorius toliau aiškina, kad į VLIKą reikia ištirti naujo ir gailaus kraujo. Toki posaki teko jau nevieną kartą girdėti iš buras tu asmenų, kurie VLIKą jau eilę metų marina ir nenumarina. Yra faktas, kad VLIKas kasmet savo visuotinio susirinkimo rezoliucijoje kviečia visus geros valios lietuvius įsijungti į jo darbą, bet šio straipsnio autorius pats gerai žino, kokių pasekmių šie kvietimai turejo. Jie dingsta kaip pranašo balsas tyruose.

Iš tolesnių autoriaus aiškinimų matyti, kad to naujo ir gailaus kraujo VLIKui turi duoti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės. Čia išskiriamas visai naujas faktorius, kuris, kaip autorius aiškina, "yra tapusi didžiausiu VLIKo impulsu ir ramsčiu".

Kas yra ta galingoji PLB? Berods, žinome, kad ji yra prieš keletą metų įsteigta, plačiai organizuojama ir kad Toronte yra būstinė jos vadovybės, kuriai priklauso ir pats autorius. Bet daugiau apie ją neteko girdėti.

Autorius, ją pirsdamas kaip VLIKo gelbėtoja, turėtų apie ją aiškiau pasisakyti. Jis, berods, žymi, kad ji apjungianti 19 valstybių, bet reikėtų tiksliai žinoti kurias valstybes, ir koks yra PLB efektyvūs narių skaičius. Iš to galėtume spėti, ar pamatuotas yra autorius reikalavimas gauti 50% visų VLIKo balsų, nes autorius rašo: "PLB jau šiandien tiesiogiai ir netiesiogiai duoda visam vadovavimui lėšas... Natūralu, jog kas duoda lėšas, tas turi turėti ir įtakos visuose darbuose".

Biudžeto klausimas yra labai svarbus dalykas, nes PLB norėdama gauti 50% atstovų, turėtų pridėti prie 50% išlaidų, o likvidavimas visos partijos bei grupės turėtų padengti visas VLIKo išlaidas. Tai neklaus negali nueiginti.

Autorius mano, kad VLIKui trūksta darbininkų ir lėšų. Dar-

buotojų visuomet trūkdavo, nes jo veikla yra nepaprastai plati. Taip pat yra reikalinga daugiau lėšų, jeigu norima jo veiklą praplėsti ir sustiprinti. Šiuos visus sunkumus ligi dabar nugalėjo anos VLIKa remiančios partijos ir grupės. Bet, deja, nieko nesulaukta iš anų iš VLIKo pasitraukusių grupių.

Autorius toliau aiškina, kad į VLIKą reikia ištirti naujo ir gailaus kraujo. Toki posaki teko jau nevieną kartą girdėti iš buras tu asmenų, kurie VLIKą jau eilę metų marina ir nenumarina. Yra faktas, kad VLIKas kasmet savo visuotinio susirinkimo rezoliucijoje kviečia visus geros valios lietuvius įsijungti į jo darbą, bet šio straipsnio autorius pats gerai žino, kokių pasekmių šie kvietimai turejo. Jie dingsta kaip pranašo balsas tyruose.

Iš tolesnių autoriaus aiškinimų matyti, kad to naujo ir gailaus kraujo VLIKui turi duoti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės. Čia išskiriamas visai naujas faktorius, kuris, kaip autorius aiškina, "yra tapusi didžiausiu VLIKo impulsu ir ramsčiu".

Kas yra ta galingoji PLB? Berods, žinome, kad ji yra prieš keletą metų įsteigta, plačiai organizuojama ir kad Toronte yra būstinė jos vadovybės, kuriai priklauso ir pats autorius. Bet daugiau apie ją neteko girdėti.

Autorius, ją pirsdamas kaip VLIKo gelbėtoja, turėtų apie ją aiškiau pasisakyti. Jis, berods, žymi, kad ji apjungianti 19 valstybių, bet reikėtų tiksliai žinoti kurias valstybes, ir koks yra PLB efektyvūs narių skaičius. Iš to galėtume spėti, ar pamatuotas yra autorius reikalavimas gauti 50% visų VLIKo balsų, nes autorius rašo: "PLB jau šiandien tiesiogiai ir netiesiogiai duoda visam vadovavimui lėšas... Natūralu, jog kas duoda lėšas, tas turi turėti ir įtakos visuose darbuose".

KEISTAS GINČAS

(Atkelta iš 1 psl.)

Krikščionių susitikimas

Savotiško pobūdžio buvo ir vad. jaunųjų krikščionių susitikimas, kuriame, išskyrus būrelį čekoslovakų (jie sakėsi esą ateistai), nedalyvavo komunistinio bloko atstovai. Susitikimui vadovavo protestantų dvasiškiai: Hamburgo vysk. H. Mochalsky, protest. bažnyčių tarybos pirm. dr. Niemoeller, Paryžiaus teol. prof. G. Casalis, Vengrijos režimo vysk. Kaldy, indoneziečių Sabam Sirait. Virš 20 dalyvių, kurių tarpe buvo ir katalikų, visą dieną diskutavo krikščionių dalyvavimo festivalyje klausimą. Iš vienos pusės buvo keliamas šūkis bendradarbiauti krikščionims su komunistais taikos labui, iš kitos — buvo įjaušinami dėl nepatogios būklės, kurioje stumia toks bendradarbiavimas, nes komunistai krikščionių vistik nelaiko lygiais partneriais, o nekomunistai jiems prikiša "politikavimą". Idomu, jog nė vienas kalbėtojas neužsiminė tikėjimo persekiojimu, nors šio susitikimo kalbėtojų politruakai nevaržė.

Kai pertraukos metu paklausiau dr. Niemoelleri, ar jam žinoma dabartinė tikėjimo padėtis Lietuvoje, jis atsakė, kad jokių ryšių su ju atstovais neturi, o su emigrantais iš principo nepalaiko, nes pastarieji, užuot padėję, tik pakenkti gali. To paties teiravausi ir kito šulo, kuris taip pat sakėsi nežinąs padėties Pabaltijav, bet rodė noro arčiau susipažinti su šiuo klausimu.

Kas yra ta galingoji PLB? Berods, žinome, kad ji yra prieš keletą metų įsteigta, plačiai organizuojama ir kad Toronte yra būstinė jos vadovybės, kuriai priklauso ir pats autorius. Bet daugiau apie ją neteko girdėti.

Autorius, ją pirsdamas kaip VLIKo gelbėtoja, turėtų apie ją aiškiau pasisakyti. Jis, berods, žymi, kad ji apjungianti 19 valstybių, bet reikėtų tiksliai žinoti kurias valstybes, ir koks yra PLB efektyvūs narių skaičius. Iš to galėtume spėti, ar pamatuotas yra autorius reikalavimas gauti 50% visų VLIKo balsų, nes autorius rašo: "PLB jau šiandien tiesiogiai ir netiesiogiai duoda visam vadovavimui lėšas... Natūralu, jog kas duoda lėšas, tas turi turėti ir įtakos visuose darbuose".

Biudžeto klausimas yra labai svarbus dalykas, nes PLB norėdama gauti 50% atstovų, turėtų pridėti prie 50% išlaidų, o likvidavimas visos partijos bei grupės turėtų padengti visas VLIKo išlaidas. Tai neklaus negali nueiginti.

Autorius mano, kad VLIKui trūksta darbininkų ir lėšų. Dar-

buotojų visuomet trūkdavo, nes jo veikla yra nepaprastai plati. Taip pat yra reikalinga daugiau lėšų, jeigu norima jo veiklą praplėsti ir sustiprinti. Šiuos visus sunkumus ligi dabar nugalėjo anos VLIKa remiančios partijos ir grupės. Bet, deja, nieko nesulaukta iš anų iš VLIKo pasitraukusių grupių.

Autorius toliau aiškina, kad į VLIKą reikia ištirti naujo ir gailaus kraujo. Toki posaki teko jau nevieną kartą girdėti iš buras tu asmenų, kurie VLIKą jau eilę metų marina ir nenumarina. Yra faktas, kad VLIKas kasmet savo visuotinio susirinkimo rezoliucijoje kviečia visus geros valios lietuvius įsijungti į jo darbą, bet šio straipsnio autorius pats gerai žino, kokių pasekmių šie kvietimai turejo. Jie dingsta kaip pranašo balsas tyruose.

Iš tolesnių autoriaus aiškinimų matyti, kad to naujo ir gailaus kraujo VLIKui turi duoti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės. Čia išskiriamas visai naujas faktorius, kuris, kaip autorius aiškina, "yra tapusi didžiausiu VLIKo impulsu ir ramsčiu".

Kas yra ta galingoji PLB? Berods, žinome, kad ji yra prieš keletą metų įsteigta, plačiai organizuojama ir kad Toronte yra būstinė jos vadovybės, kuriai priklauso ir pats autorius. Bet daugiau apie ją neteko girdėti.

Autorius, ją pirsdamas kaip VLIKo gelbėtoja, turėtų apie ją aiškiau pasisakyti. Jis, berods, žymi, kad ji apjungianti 19 valstybių, bet reikėtų tiksliai žinoti kurias valstybes, ir koks yra PLB efektyvūs narių skaičius. Iš to galėtume spėti, ar pamatuotas yra autorius reikalavimas gauti 50% visų VLIKo balsų, nes autorius rašo: "PLB jau šiandien tiesiogiai ir netiesiogiai duoda visam vadovavimui lėšas... Natūralu, jog kas duoda lėšas, tas turi turėti ir įtakos visuose darbuose".

Biudžeto klausimas yra labai svarbus dalykas, nes PLB norėdama gauti 50% atstovų, turėtų pridėti prie 50% išlaidų, o likvidavimas visos partijos bei grupės turėtų padengti visas VLIKo išlaidas. Tai neklaus negali nueiginti.

Autorius mano, kad VLIKui trūksta darbininkų ir lėšų. Dar-

buotojų visuomet trūkdavo, nes jo veikla yra nepaprastai plati. Taip pat yra reikalinga daugiau lėšų, jeigu norima jo veiklą praplėsti ir sustiprinti. Šiuos visus sunkumus ligi dabar nugalėjo anos VLIKa remiančios partijos ir grupės. Bet, deja, nieko nesulaukta iš anų iš VLIKo pasitraukusių grupių.

Autorius toliau aiškina, kad į VLIKą reikia ištirti naujo ir gailaus kraujo. Toki posaki teko jau nevieną kartą girdėti iš buras tu asmenų, kurie VLIKą jau eilę metų marina ir nenumarina. Yra faktas, kad VLIKas kasmet savo visuotinio susirinkimo rezoliucijoje kviečia visus geros valios lietuvius įsijungti į jo darbą, bet šio straipsnio autorius pats gerai žino, kokių pasekmių šie kvietimai turejo. Jie dingsta kaip pranašo balsas tyruose.

Iš tolesnių autoriaus aiškinimų matyti, kad to naujo ir gailaus kraujo VLIKui turi duoti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės. Čia išskiriamas visai naujas faktorius, kuris, kaip autorius aiškina, "yra tapusi didžiausiu VLIKo impulsu ir ramsčiu".

Kas yra ta galingoji PLB? Berods, žinome, kad ji yra prieš keletą metų įsteigta, plačiai organizuojama ir kad Toronte yra būstinė jos vadovybės, kuriai priklauso ir pats autorius. Bet daugiau apie ją neteko girdėti.

(Atkelta iš 1 psl.)

Savotiško pobūdžio buvo ir vad. jaunųjų krikščionių susitikimas, kuriame, išskyrus būrelį čekoslovakų (jie sakėsi esą ateistai), nedalyvavo komunistinio bloko atstovai. Susitikimui vadovavo protestantų dvasiškiai: Hamburgo vysk. H. Mochalsky, protest. bažnyčių tarybos pirm. dr. Niemoeller, Paryžiaus teol. prof. G. Casalis, Vengrijos režimo vysk. Kaldy, indoneziečių Sabam Sirait. Virš 20 dalyvių, kurių tarpe buvo ir katalikų, visą dieną diskutavo krikščionių dalyvavimo festivalyje klausimą. Iš vienos pusės buvo keliamas šūkis bendradarbiauti krikščionims su komunistais taikos labui, iš kitos — buvo įjaušinami dėl nepatogios būklės, kurioje stumia toks bendradarbiavimas, nes komunistai krikščionių vistik nelaiko lygiais partneriais, o nekomunistai jiems prikiša "politikavimą". Idomu, jog nė vienas kalbėtojas neužsiminė tikėjimo persekiojimu, nors šio susitikimo kalbėtojų politruakai nevaržė.

Kai pertraukos metu paklausiau dr. Niemoelleri, ar jam žinoma dabartinė tikėjimo padėtis Lietuvoje, jis atsakė, kad jokių ryšių su ju atstovais neturi, o su emigrantais iš principo nepalaiko, nes pastarieji, užuot padėję, tik pakenkti gali. To paties teiravausi ir kito šulo, kuris taip pat sakėsi nežinąs padėties Pabaltijav, bet rodė noro arčiau susipažinti su šiuo klausimu.

Kas yra ta galingoji PLB? Berods, žinome, kad ji yra prieš keletą metų įsteigta, plačiai organizuojama ir kad Toronte yra būstinė jos vadovybės, kuriai priklauso ir pats autorius. Bet daugiau apie ją neteko girdėti.

Autorius, ją pirsdamas kaip VLIKo gelbėtoja, turėtų apie ją aiškiau pasisakyti. Jis, berods, žymi, kad ji apjungianti 19 valstybių, bet reikėtų tiksliai žinoti kurias valstybes, ir koks yra PLB efektyvūs narių skaičius. Iš to galėtume spėti, ar pamatuotas yra autorius reikalavimas gauti 50% visų VLIKo balsų, nes autorius rašo: "PLB jau šiandien tiesiogiai ir netiesiogiai duoda visam vadovavimui lėšas... Natūralu, jog kas duoda lėšas, tas turi turėti ir įtakos visuose darbuose".

Biudžeto klausimas yra labai svarbus dalykas, nes PLB norėdama gauti 50% atstovų, turėtų pridėti prie 50% išlaidų, o likvidavimas visos partijos bei grupės turėtų padengti visas VLIKo išlaidas. Tai neklaus negali nueiginti.

Autorius mano, kad VLIKui trūksta darbininkų ir lėšų. Dar-

buotojų visuomet trūkdavo, nes jo veikla yra nepaprastai plati. Taip pat yra reikalinga daugiau lėšų, jeigu norima jo veiklą praplėsti ir sustiprinti. Šiuos visus sunkumus ligi dabar nugalėjo anos VLIKa remiančios partijos ir grupės. Bet, deja, nieko nesulaukta iš anų iš VLIKo pasitraukusių grupių.

Autorius toliau aiškina, kad į VLIKą reikia ištirti naujo ir gailaus kraujo. Toki posaki teko jau nevieną kartą girdėti iš buras tu asmenų, kurie VLIKą jau eilę metų marina ir nenumarina. Yra faktas, kad VLIKas kasmet savo visuotinio susirinkimo rezoliucijoje kviečia visus geros valios lietuvius įsijungti į jo darbą, bet šio straipsnio autorius pats gerai žino, kokių pasekmių šie kvietimai turejo. Jie dingsta kaip pranašo balsas tyruose.

Iš tolesnių autoriaus aiškinimų matyti, kad to naujo ir gailaus kraujo VLIKui turi duoti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės. Čia išskiriamas visai naujas faktorius, kuris, kaip autorius aiškina, "yra tapusi didžiausiu VLIKo impulsu ir ramsčiu".

Kas yra ta galingoji PLB? Berods, žinome, kad ji yra prieš keletą metų įsteigta, plačiai organizuojama ir kad Toronte yra būstinė jos vadovybės, kuriai priklauso ir pats autorius. Bet daugiau apie ją neteko girdėti.

Autorius, ją pirsdamas kaip VLIKo gelbėtoja, turėtų apie ją aiškiau pasisakyti. Jis, berods, žymi, kad ji apjungianti 19 valstybių, bet reikėtų tiksliai žinoti kurias valstybes, ir koks yra PLB efektyvūs narių skaičius. Iš to galėtume spėti, ar pamatuotas yra autorius reikalavimas gauti 50% visų VLIKo balsų, nes autorius rašo: "PLB jau šiandien tiesiogiai ir netiesiogiai duoda visam vadovavimui lėšas... Natūralu, jog kas duoda lėšas, tas turi turėti ir įtakos visuose darbuose".

Biudžeto klausimas yra labai svarbus dalykas, nes PLB norėdama gauti 50% atstovų, turėtų pridėti prie 50% išlaidų, o likvidavimas visos partijos bei grupės turėtų padengti visas VLIKo išlaidas. Tai neklaus negali nueiginti.

Autorius mano, kad VLIKui trūksta darbininkų ir lėšų. Dar-

buotojų visuomet trūkdavo, nes jo veikla yra nepaprastai plati. Taip pat yra reikalinga daugiau lėšų, jeigu norima jo veiklą praplėsti ir sustiprinti. Šiuos visus sunkumus ligi dabar nugalėjo anos VLIKa remiančios partijos ir grupės. Bet, deja, nieko nesulaukta iš anų iš VLIKo pasitraukusių grupių.

Kiekvienas lietuvių ūkis – lietuviška tvirtovė

Jauniausia Kanados lietuvių parapija yra Delhi, Ont. Ją apilankiau su torontiečių grupe ir sutikęs kleboną kun. dr. J. Gutasą turėjau progą platokai išsikalbėti.

— Kaip sekasi Jums čia kurtis? — Sv. Kazimiero parapiją įkūrė 1959 m. Ji yra personalinė lietuviška parapija. Jos nariai gyvena dešimties parapijų ribose, t. y. viso dekanato 40–50 mylių ribose. Dar tenka rūpintis tautiečiais Rodney, West Lorne apylinkėse — apie 80 mylių atstumu nuo Delhi. Be to, tenka lankyti tautiečius Igoninėse: Londone, St. Thomas, Simcoe, Tillsonburge, Hamiltone.

— Ar parapijiečiai, gyvendami 40–50 mylių atstumu lanko pamaldas?

— Dažnai man tenka skaityti laikraščiuose, kad sunyko lietuviškos parapijos didesniuose miestuose, nes parapijiečiai išsikėlė į priemiestius. Aš džiaugiuosi, kad pas mus nuotolis nedaro itakos. Žmonės labai gerai lanko pamaldas. Mes sudarome vieną šeimą. O šeima, kaip bebūtų, susirenka vieną kartą ir savaitę drauge pasimelsti, pasidailinti išpuošius, pergyvenimais ir t. t. Iš tikrųjų mes esame vienos tautos vaikai. Nesigrupuojam politinė grupė, nesmežiame vienas kito, padedam vienas kitam. Nerodome ambicijų, nei neapykantos. Kiekvienas tautietis mums brangus.

— O kaip su lietuvių kalba?

— Kaip minėjau, mūsų parapija išlaikoma po visą apylinkę, bet užtat kiekvienas lietuvių ūkis yra lietuviška tvirtovė. Aplinkuma jos neveikia taip žiauriai, kaip miestuose. Savo kalbos mes nesigėdijam. Ją vartojam visur. Savo atsivertus papročius ir kultūrą nuolat stipriname: bažnyčioje, susirinkimuose, mokykloje, šventėse, kongresuose, namuose skaitydami lietuvišką spaudą ir visais kitais galimais būdais. Man atrodo, mes daug mažiau esame ištautėję nei kitų vietovių lietuvių. Tenka išgirsti, kad didmiesčiuose jaunoji karta jau nemoka lietuviškai kalbėti. Tuo tarpu mūsų parapijoje visi vaikai gražiai kalba lietuviškai. Šeštadienį mokyklą tėvai vertina, o vaikai noriai lanko. Mokyklai neturime tinkamų patalpų. Trys grupės dirba toje pačioje salėje. Praeitais mokslo metais turėjome 40 mokinių. Kaikurių tėvai atveždavo į mokyklą padarydami 50 mylių kelio. Iš tokių galiu paminėti: Mačiūlius, Obelenius, Rutkauskus, Dirsas, Vidmantas, Lukošius. Kol

PASIKLBĖJIMAS SU JAUNIAUSIOS LIETUVIŲ PARAPIJOS KLEBONU KANADOJ

jie surinkdavo ir po mokyklos išveždavo vaikus į namus, padarydavo po 80 mylių.

— Esu girdėjęs, kad Jūs esate pirmasis iniciatorius ir organizatorius vaikų kongreso?

— 1961 m. buvau Kanados Kunigų Vienybės pirmininku. Iškeliau tą klausimą valdyboje. Gavau pritarimą ir, valdybos padedamas, suorganizavau savo parapijoje vaikų kongresą. Pavyko labai gerai. Dalyvavo apie 400 vaikų iš Toronto, Hamiltono, St. Catharines, Londono, Rodney. Tai buvo grynai lietuviškas ir pirmas toks kongresas Kanadoje. Jį aprašė visa eilė laikraščių, idėjo kongreso nuotraukos, rodė televizijoje.

— Jūsų pastoracinis darbas yra apšunkintas ypatingu sąlygu. Ar lieka laiko moksliniam darbui?

— Žinoma, pastoracinis darbas yra pagrindinis; jam skiriu daugiausia laiko. Bet, priežodis sako, vilkas ir mišką žiūri. Taip ir aš su knyga ir plunksna nesiskiriu. Kaip tik turiu valandėlę laisvo laiko, imuosi mokslinio darbo. Štai 1962 m. pavasarį parašiau vaikams maldaknygę „Dievo Vaidiką“. Ją išleido „Žiburių“ b-vė. Šį rudeni išleisiu tikybės vadovėlį augtintiems šeštadieniui mokyklų skyriams. Jis nebus katekizmo pobūdžio. Jis rodyt mokiniams lietuviškosios krikščionybės kelią praėjytę ir dabartį.

— Jūs gyvenote didmiesčiuose, dabar provincijoje. Kur geriau įsikurti ir gyventi: mieste ar kaime?

— Vienas mėgsta kaimo, kitas miesto gyvenimą. Sveikiau gyventi provincijoje — kaimo aplinkoje. Čia daug erdvės, tyras oras, nėra triukšmo, nevargina nervų. Kai gyvenau Toronte, aštuonis metus kamavo skilvio ir kitos ligos. Dabar jaučiuosi sveikais. Ekonomiškai tie tautiečiai geriau laikosi, kurie įsikūrė ar nusipirko tabako ūkį. Daugelio ūkių jau išmokėti. Jų šiandieninė vertė apie \$100.000. Tabako auginimas rizikingas, bet kai pavyksta — pelningas. Šiandien ūkininkai lygiai civilizuoti, kaip ir miesto gyventojai. Jie turi: telefoną, televiziją, vandenį, šilumą ir šaltą vandenį. Ūkininkas neturi „boso“ ir nebijo nustoti darbo.

— Ar visi apylinkėje gyvena tautiečiai prisidėjo prie Jūsų vadovaujamos parapijos?

— Galima sakyti, kad prisidė-

jo apie 95% tautiečių prie šv. Kazimiero parapijos ir šiandien ją remia. Viena kita šeima pasiliko prie senųjų savo parapijų, bet ir lietuviškąją remia. Viena kita šeima pasauliejiniais sumetimais šaltokai į ją žiūri, bet ir su jomis klebono santykiai geri. Nė vieno asmens, nė vienos šeimos klebonas, lankydams parapijiečius, neaplenkia.

Kaip duosius ir geri yra šv. Kazimiero parapijos parapijiečiai, galite spręsti iš to, kad tik per 1960 metus parapijos reiklams suaukojo \$21.271.83. O reikla atsiminti, kad parapija tėra nedidelė — vos 600 sielų. Prie to skaičiaus reikia priskaityti vaikai, seneliai, viengungiai darbininkai, kurie patys dažniausiai neturtingi, gyvena su ta diena.

— Koks parapijiečių savitarpinis sugyvenimas?

— Jau minėjau, kad stengiamės gyventi kaip vienos šeimos nariai. Bet žinote, kad ir toje pačioje šeimoje pasitaiko šokių tokių nesklaidumų. Jų kartais pasireiškia ir mūsų tarpe. Vis dėlto labai girtinas didelis šios apylinkės lietuvių tarpusavio solidarumas. Aš niekur nemėčiau, kad tiek daug žmonių dalyvautų kam nors mirus rožinio kalbėjime, pamaldose, ir kapines palydint. Jei mato dideles, iškilmingas laidotuves, tai kitataučiai sako: „Čia laidota lietuvi“. Per vestuves, sukaiktus, krikštynas, išleistuves privažiuoja žmoniai, kad vos gali talpinti salės arba namai. Metilniai parapijos pobūviai duoda li \$1000 pelno. Parapijoje viečia kelios organizacijos, bet tarp jų nesutarimų nėra.

— Kokie artimiausi darbai? — Londono vyskupo J. C. Cody pagėdai vėsiu šią vasarą kiekvienos tautybės katalikų rengia jo vyskupijoje savo šventę, į kurią ir jis paprastai atvyksta. Lietuvių Diena arba šventė įvyks rugpjūčio 29 d. Delhi, Ont. Reikia jau rūpestingai ruoštis, kad Londono vyskupijos lietuvių pasirodymo nepraskaitų už kitas tautybes. Stengimės vyskupą ir augstąją dvasiškąją gražiai sutikti, turėsim iškilmingas pamaldas, šauniai vakarėnė, gerą meninį pasirodymą, lietuviškos spaudos ir tautiečių dailės parodas. Užmegsim ryši su spauda, televizija, kviesime augstus valdžios pareigūnus, mūsų bendruomenės vadovus.

J. Paladys

Berlyno sienai vieneri metai

Rugpjūčio 13 d. vidurdienį Vakarų Berlyne buvo 1 minutė tylos. Visi fabrikai ir darbininkai sustojo ir prisiminė tą cemento ir spygliuotų vielų sieną, kuri yra atskyrusi ne vieną vyrą nuo žmonos, vaikus, nuo tėvų ir 16 milijonų Vokietijos vokiečių nuo Vakarų.

Tos metinės sukaktuvės neapsiejo be kraujo ir švių.

Kam ta siena buvo reikalinga? Ji buvo reikalinga Rytams dėl to, kad nuo 1945 m. i Vakarų perbėgo ketvirtadalis visos rytinės Vokietijos gyventojų — 4 milijonų. Iš visų pabėgėlių net 75% buvo žemiau 45 m. amžiaus, taigi rytuose liko tik pensininkai. Nuo 1945 m. i vakarus perbėgo 16.000 inžinierių, 1000 profesorius, 5200 gydytojų ir dantistų ir 16.500 mokytojų.

Tik mūrinė ir spygliuotų vielų siena galėjo sulaukyti pabėgėlius. Per metus laiko vistik ir per stipriai saugojamą sieną i vakarus perbėgo 11.000 asmenų. Vieni kasėsi po žeme, kiti pralindo tuneliais, dar kiti leidosi per sieną sunkvežimiais, sutriuškindami sovietiška cementą. Nevisi tačiau buvo laimingi. Per metus laiko bėgdami žuvo apie 30 asmenų. Visų žuvusių simboliu tapo Ida Siekerman, 50 m. amžiaus moteris. Ji vieną rytą pabudusi atrado, kad jos namo durys, vedančios į prancūzų sektorių, buvo užmūrytos. Tada ji užlipo i antrą aukštą, per langą išmetė čiuzinį ir šoko; pataikė ant šaligatvio ir užsimušė. Toje vietoje yra pastatytas jai paminklas — 3 mediniai kuolai, apipinti spygliuota viela. Kiekvieną dieną ten padedamos gėlės.

V. K.

Maironinėje skautų stovykloje

Dalyvavo JAV ir Kanados lietuviai skautai
Aplankė žymūs svečiai

Skautai įrodžio metu; vieno jų motina užriša „gerąjį mazgelį“

Nuo liepos 28 iki rugpjūčio 12 d. Maironio vardo stovykloje, A. Augustinavičiaus pušyne, stovyklavo 136 skautai ir skautės. Savaitgaliais priaugdavo iki 200 vyr. skautėm ir skautais vyčiai.

Pirmosiomis dienomis pastatyti Maironio vartai, išskastas stasas su užrašu: „Paisim arklą, knyga, lyra ir eisim Lietuvos keliu“. Aplinkui tautinių raštų juosta. Papuošimą kruopščiai atliko lauzėdė v.s.v.sl. G. Rinkūnaitė su talkininkėmis. Vėliau aikštė įruošė skautai, o krepšinio ir tinklinio aikštė išdėdė tūnt. ps. P. Breichmano iniciatyva. Be įvairių ruošos darbų draugovėse buvo stropiai einamos patyrimo laipsnių programos bei praktikos, būdėjimas virtuvėj ir nakties sargijoje. Rugpjūčio 4 d. prie iškilmingo lauzo paminėta Lietuvos dainiaus Maironio gimimo 100 m. sukaktis. Dalyvavo daug svečių ir rėmėjų, kurie taip pat stropiai prisidėjo užbaigdami ūkio sandėlį. Ps. K. Batura suorganizavo skautus pionierius ir pastatė virvinių tiltų. Sekmadienį 11 val. s. Mišias atnaušo stovyklos kapelionas s. T. St. Kulbis, SJ. Po pamaldų įvyko iškilmingas stovyklos paradas, kurį priėmė vietovių vadovai ir svečiai. Vėliau aikštė iškilmiu metu i tikruosius skautus pakėlė 16 vilkiukų, 8 paskūstytės, 6 skautai-tės ir 5-ikos jūrų skautės. Jiems gerąjį mazgelį užrišo pakviesti tėveliai, o tėvynės mazgelį — s. E. Reinekis. Naujai davusius įžodį iš skautų sveikino tūnt. P. Breichmanas, iš tėvų rėmėjų p. Paukštys, stovyklautojų vardu ps. F. Mockus ir ps. D. Keršienė. I v. laipsnį pakelti: Vaid. Kvedaras i vsl. laipsnį ir Poškus — i paskiltininko. Po pietų dalis skautų-čių, vadovaujami v.s.v.sl. G. Breichmanienės, ir v. s.v.sl. G. Rinkūnaitės, išvyko i ūkininkų gegužinę S. Augustinavičiaus ūkyje išpildyti programos. Gegužinės pilnas teko stovyklos įrengimams.

Pirmąją savaitę stovyklos viršininku buvo ps. F. Mockus, adjutantu — St. Ilgūnas. Stovyklos sanitarė abi savaites buvo sk. Gvildienė, kuri uždarymo iškilminge pakėlė i pl. Vilkiukų dr. v. vadovavo v.s.v.sl. P. Saplienė. Nuo rugpjūčio 5 d. stovyklos vadovavimas perduotas sk.v.v.sl. J. Karasiejui ir v.s.v.sl. R. Bleizgytei. Antroji savaitė turėjo augstų svečių. Stovyklą aplankė Lietuvos konsulas Kanadoje dr. J. Zmuidzinas su ponia, šv. Jono Kr. parapijos klebonas kun. P. Azubalis. Prisikėlimo par. klebonas T. P. Barius, OFM, Rambynio tūnto tūntininkas v.s. V. Skrinškas ir Sirvintos tūnto tūnt. ps. R. Bagdonienė, p. Paukštys ir A. Dilks, dr. Ycas, p. Sakas. Atvyko ir reprezentacinė skiltis iš estų tautinės stovyklos, kuri įnešė daug deimantiukų Maironio stovykloje. Pats jos vadovas ps. A. Baziliauskas prie lauzo nušvietė visą reprezentacinę programą ir laimėjimus.

Penktdienį stovyklą lankė dr. J. Grinius, lydimas A. Rinkūno, specialiai atvykusių iš Wasagos. Be to, Tėvas A. Prakapas, OFM. Begyvenant Maironio idėjomis, kuriant lauzus, dainuojant dainas, štai vėl stovyklą pripildė savaitgalinis triukšmas, kuris jau rodo

stovyklos džiaugsmo galą. Vėliau nuleidimo metu dar nauji nariai papildė skautų eiles, o paskutinis lauzas taip sklandžiai vyko; net stovyklos kapeliono s. T. St. Kulbio suorganizuotas lūpinių armonikėlių orkestras plaukė kaip iš pieno. Užbaigta. Ateina naktis. Vilkiukai, paukštytės nueina miegoti, o vyresnieji su vadovais tęsia toliau. Bedainuojant buvo įterptas apie Maironi pašnekesys — skaitė v.s. C. Senkevičius. Sekė gyvos diskusijos, po kurių visiems buvo pats laikas pasidžiaugti paskutiniu stovyklos poilsiu.

Sekmadienį paskutinį kartą iškilmingas vėliavos jau yra palikęs pakankamai gilų antspaudą jų galvosenoje. Jų dvasinėje būsenoje. Tam ženklų turime net ir, išsiviję. Žinome eilę atvejų, kai iš Lietuvos atvykę pas savo tėvus jaunuoliai-tės tik palapsniui įpranta prie naujos aplinkos, naujų sąlygų ir dar ilgiau užtrunka, kol tie patys vieno kraujo sesės ir broliai pagaliau pradeda rasti bendrą kalbą su savaisiais, augusiais savo tėvų globoje jau šioje pasaulio pusėje.

Nei partijai, nei Dievui

Stai vienas pažįstamas, neseniai viešėjęs Lietuvoje, daug laiko ten skyręs bendravimui su jaunimu, teigia, kad, jo nuomone, jauni- mas ten nesidomi nei partija, nei religija. Nors, augstuosius moks- lus einantis jaunimas, beveik už- visas komjaunimo eilėse (kitai už-

Sovietinamos Lietuvos jaunimo kryžkelės

AL. GIMANTAS

Išėjimas lietuviškąja visuome- nę nustebino elgesys tautiečių, at- vykusių iš sovietinamos Lietuvos, dalyvauti komunistinio jaunimo festivalyje Helsinkyje. Žinoma, suprantant išleistųjų užsienin pa- sireikimų tik jau negalima buvo laukti. Bet jau tas beribis ir nie- ku nepateisinamas rezervuotu- mas, šaltumas, arogantiška laiky- sena užsienyje gyvenančių lietu- vių atžilgių, sunkiai gali būti su- prasta. Pačios sovietijos „vyr- brolio“ atstovai — rusų jaunimas ir kitų sovietinamų tautų atstovai nevengė kontaktų su Vakarų pa- saulio jaunimu, buvo mandagūs, gana tolerantiški, bent jau pa- viršutiniškai žvelgiant, nusiteikę. To esą nebūtų galima pasakyti apie lietuvių Helsinkin atvykus- ius iš sovietinamos tėvynės.

Sutikime, kad tu keletas atvy- kusiųjų nebuvo viso Lietuvos jau- nimo reprezentantai, ir dėl jų vie- nokio ar kitokio elgesio dar ir ne- derėtų daryti toliau einančių iš- vadų. Vis dėlto tas suteikia pro- gą pakalbėti apie dabartinį Lietu- vos jaunimą. Tegu ir nevisai tiks- liu, gal tik apytikrių duomenų, bet jau turima. Privatus laiškas, Lietuva lankiusių atsiliepimai jau suteikia bent kiek medžiagos. Vienu dalyku, regis, abejonės tik- rai nėra — jaunimas ten yra per- dėt lietuviškas. Bet beveik dvie- jų dešimtmečių sovietinis ir ateis- tinis auklėjimas jau yra palikęs pakankamai gilų antspaudą jų galvosenoje. Jų dvasinėje būsenoje. Tam ženklų turime net ir, išsiviję. Žinome eilę atvejų, kai iš Lietuvos atvykę pas savo tėvus jaunuoliai-tės tik palapsniui įpranta prie naujos aplinkos, naujų sąlygų ir dar ilgiau užtrunka, kol tie patys vieno kraujo sesės ir broliai pagaliau pradeda rasti bendrą kalbą su savaisiais, augusiais savo tėvų globoje jau šioje pasaulio pusėje.

Stai vienas pažįstamas, neseniai viešėjęs Lietuvoje, daug laiko ten skyręs bendravimui su jaunimu, teigia, kad, jo nuomone, jauni- mas ten nesidomi nei partija, nei religija. Nors, augstuosius moks- lus einantis jaunimas, beveik už- visas komjaunimo eilėse (kitai už-

sidarytų durys i akademinį išsila- vinimą). Iš religijos, esą, nesity- čiojama (su išimtimis), bet nuo jos atšalimas lengvai pastebimas. Dažnai atvejais praktikuojamos religinės apeigos bažnyčioje (mo- terystė, krikštai) esą nevysdą tu- rėtų liudyti patį tikėjimą. Kartais tai reiškia savo tėvų, senelių no- rų patenkimą, kartais tylių pro- testą prieš esamą režimą. Tą reiš- kinį suprasti nėra sunku. Juk abu tėvai dirba; savo priaugančiai kar- tai tegali labai mažai laiko skirti. Jų laisvalaikis ir taip labai užim- tas namų ruošos, apsipirkimo, ne- retu atveju ir „kombinavimo“ rei- kalais. Mokykla, jaunimo organi- zacijos, aiškiai ateistinės, bedie- vybės skiepijančios. Spauda, radi- jas, televizija irgi sklidini ateisti- nės propagandas. Tegu ji ir nu- bodi ir neįtikinanti, bet metų me- tais skiepijama vis jau randa, bent dalimi, kelią i jaunimo sāmone. Be to, religija, jos praktika, jau savaime reiškia tam tikros pa- reigos prisiėmimą. O dabartinis metu netik čia, bet ir ten kiekvie- nas yra susidomėjęs galimai leng- vesniu gyvenimu; tenorima daug- viau pramogų, žaidimų ir kam už- sikrauti savo noru dar vieną pa- reigą?

Maziau pareigų, daugiau linksmybių

Stai vienos jaunos, 18 m. mer- ginos atvejis (jos tolimas gimini- sis vieno mūsų laikraščio išsivio- je redaktorius). Ji — našlaitė. Motina mirė, vos ją pagimdžiusi. Tėvas — Sibiro tremtinys, ten i- žuvo. Ją auklėjo senelė. Kol bu- vo jos globoje, lankė bažnyčią. Pradėjusi gyvenimą „ant savęs“, jau bažnyčion nebeužsukdavo. Šiandien ji jau studentė ir kom- jaunuolė. Pažįstami jai bandė pri- minti, kad jos tėvas nukankintas Sibire, tad, kaip ji dabar kom- jaunuolė tapo? Merginos atsakym- as buvo labai lakoniškas: „Na, tai kas? Aš nenoriu tėvo pėdomis sekti... Gaila tėvo, bet jis... nemokėjo tylėti...“ Taip, tai skaudi, gelianti šios dienos re- allybė. Gyventi! — tai kasdienybės aiškus reikalavimas ir noras. Gy- venti galimai nerūpestingiau, lengviau, linksmiau, galimai ma- žiau pareigų ir suvaržymų turint. Tai jau beveik idealas. Partija, jos ideologija, šūktai, reikalavimai, visa tai neįdomu. Iš prievartos te- siklausoma galimai mažesnį dė- mesį skiriant. Partija nebent idomi tik tada, kai jos dėka gali gau- ti keliapilį i kokį kurortą, gali vyktyti vienur ar kitur su ekskur- sijoje, dalyvauti pramogose, išky- loje, pamatyti ką nors naujo, ne- regėto.

Sutikime, kad čia minėti daly- kai gal daugiau yra prielaidos, kaip teigimai, bet, šio autoriaus nuomone, tūli reikšniniai anapus, gana patikimai gali patvirtinti kaikiurių mūsų prielaidų teisingu- mą. Galbūt per šį veidrodį žvel- giant ir bandant bent kiek giliau suprasti ir vertinti mūsų tautie- čių elgesį Helsinkyje, paaiškės ir tūlos keistenybės, lydejusios at- stovus ar turistus iš Lietuvos Suo- mijos sostinėje. Tenka tik būkš- tauti, kad dar vienas ar du de- šimtmečiai sovietinio gali ir li- kus lietuviškąjį jaunimą priar- tinti prie naujojo tipo — sovie- tinio lietuvių. Tuo tarpu esą ply- šiai geležinėje uždangoje, kad ir ribotos asmeninės galimybės pa- siekti pavergtos Lietuvos jauni- mą, mūsų yra neišnaudojamos.

Mokslas dabar su- traukia hemoroidus be skausmo ir nepatogumo

Surastas vaistas, kuris palengvina skausmus bei niežėjimą ir sutraukia hemoroidus.

Toronto, Ont. (Specialiai) — Pirmą kartą mokslas atrado naują gydymą- ją priemonę sutraukti hemoroidus ir palengvinti skausmą bei niežėjimą. Tūkstančiams pagelbėjo ši nebran- gi priemonė, privaciai savo namuose be jokio vargo ar nepatogumo. Daugeliu atvejų buvo švelniai pa- lengvinti skausmai ir ištikrųjų atslū- gimai (sutraukimas) įvyko.

Nuostabausia — kad rezultatai bu- vo tokie, kad išgiję pareikšdavo: „Hemoroidai iš vis jau ne proble- ma!“ Paslaptis šios naujos gydymo prie- monės (Bio-Dyne) — atrasta gar- saus mokslo instituto.

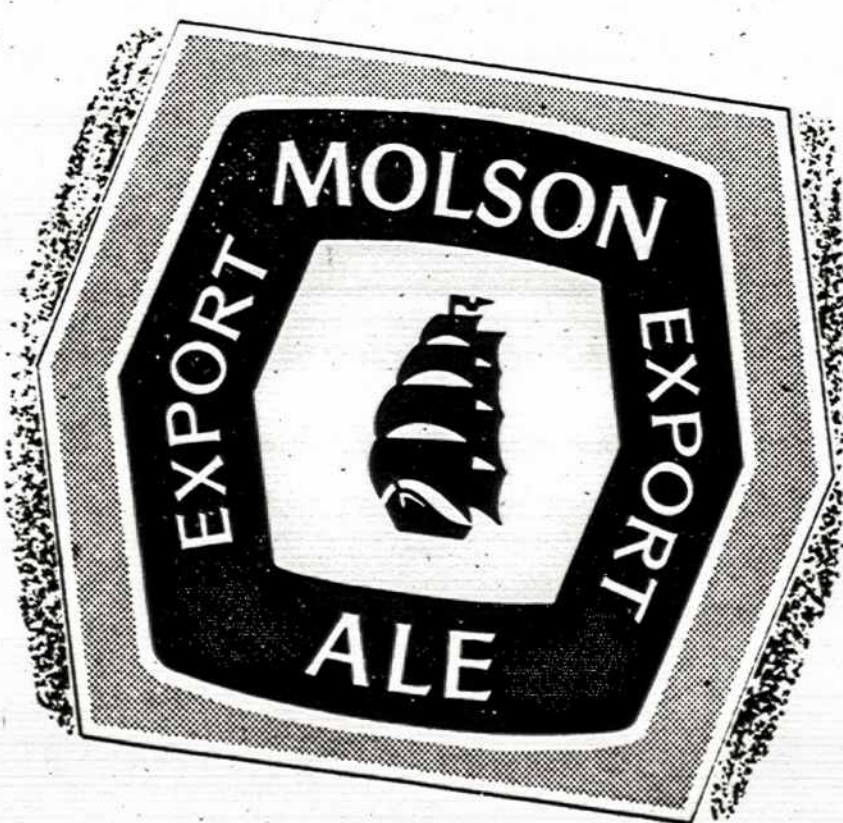
Dabar šį naują gydymo priemonę yra pasiūloma žvakuciu (suppository) arba tepalo (ointment) pavi- dale vadinamu Preparation H.

Klauskite šio vardo vaistų visose vaistinėse — pinigų grąžinimo ga- rantija.

PREPARATION H Hemoroidų Sutraukiamasis Tepalas

PREPARATION H Hemoroidų Sutraukiamasis Žvakucius

geriausiai perkamas
kadangi yra
geriausio skonio!

DAUGIAU
ŽMONIŲ GERIA
MOLSON'S EXPORT
KAIP BETKURI
KITĄ ALŲ!

Molson's — Independent Brewers since 1786

FE-2

J-4807

Jeį jums reikia

NAUJOS KROSNIES

ar

ALYVOS BURNERIO

štai kodėl jums
apsimoka pasimatyti su

ELIAS ROGERS

1. Nemokamas patikrinimas ir patarimai

Prityręs mūsų žmogus atvyks i jūsų namą pagrindinai patikrinti įren- gimus. Jeigu dabartinė krosnį galima patenkinti atremontuoti, jis pasakys i sudarys samatą. Jei nebegalima atremontuoti, jis rekomen- duos geriausius įrengimus jūsų namui — kas sutaps kūrui alyvą ir duos jums didžiausį patogumą.

2. Pilnai garantuoti įrengimai ir instaliacija

Rogers yra didžiausia sutartinai veikianti Toronto kuro alyvos ir ap- šildymo firma — apšildanti Toronto namus virš 90 metų. Visi mūsų įrengimai ir instaliacija yra pilnai garantuoti.

3. Gausus pasirinkimas

alyva apšildymo oru ar vandeniu krosnių ir alyvos burnerių.

4. Iki penkių metų išsimokėjimai

be įmokėjimo.

Specialiai atnaujinti
alyvos burneriai tikrai \$49
su tokia pat garantija, kaip ir nauji burneriai.

Užsiekite i Elias Rogers pavyzdžių salę 2221 Yonge Street (prie- šais Eglinton požeminio traukinio stoti) arba paskambinkite

481-3311

THE ELIAS ROGERS
COMPANY LIMITED

KURUI ALYVA • KROSNIYS • ALYVOS BURNERIAI • ANGLYS

Stovyklaujančios skautės stiprinasi prie skautiško stalo

Pavergtoje tėvynėje

DAR 5.000 VOKIETŲ LIETUVOJE

IS LIETUVOS kilmės vokiečių organizacijų Vokietijoje patiria, kad jų žinios Lietuvoje šiuo metu dar esą apie 5.000 vokiečių tautybės žmonių. Didžia dalimi tai asmenys, kurie norėtų persikelti į Vakarų, bet sovietinės įstaigos iki šiol jiems nedavė leidimo.

ZINOMIS IS LIETUVOS

mirė buv. prezidento žmona Ona Stulginskienė — Matulaitytė. Ejo 70-ius metus.

TRYLIKTOJI KONSERVATORIJOS LAIDA

Vilniaus valstybinė konservatorija mokslo metų pabaigoje iškėlė diplomus 64 asmenims. Neakivaizdinio būdo konservatorijos dirigavimo klase baigė 18 būsimųjų chorvedžių. IS šios grupės savo profesinio meistriškumo išsiskiria J. Kašponas, specialiai su rengtame koncerte dirzavęs St. Simkaus kanta "Atsiveikimas su vilnyne". Pagrįmą žodžių susilaukė vilietė J. Svirkienė ir panevėžietė I. Guokaitė.

Diplomus su pagyrimu gavo pianistai G. Bialobzeskis, E. Andruskeviciene, alistas P. Radzevicius, kuris yra iškovojęs teisę vyksti į jaunimo ir studentų promokslinį festivalį Helsinkyje, smuikinkas A. Deksnys. Dainavimo studijas užbaigė Akademino operos ir baletu teatro dainuotojai V. Dauroras ir L. Salčiūtė. Valstybinės filharmonijos dainininkas H. Zaidys. Kompozicijos klase baigė radijo ir televizijos komiteto promokslinio orkestro vadovas R. Racevicius. Konservatorijos teatrinis fakultetas išleido keletą naujų aktorius. Šio fakulteto absolventai A. Budrikas, B. Kleivinskas ir A. Surna pakviesti dirbti dėstytojų darbu konservatorijoje, kur sekanti mokslo metų pradžioje organizuojamas specialus kursas liudies teatro ir meno savi-veiklos ratelių vadovams.

ZADAMA SUMODERNINTI NERINGA

Neringos pusiasalį norima padaryti modernia vasarvietė, pastatant komunalinius pastatus ir visur vedant elektros srovę. Pusiasalio pakrante einantis kelias asfaltuojamas. Tačiau kelių meistras Stasys Stalioraitis nusunkindžia, kad sutvarkyto kelio pakrasti išsirusia nedėkingi vietos "gventojai" sėrai. Kiekvieną pavasarį pasodinama daug miško — pušų, beržų ir iverių. Kaikuriuose vietose paliekamos niekno neapsodintos kopos, kad kelti važiuojantieji galėtų pasigrožėti jūros vaizdais.

PIRMUAJANČIOS MOKSLO SRITYS

Lietuvos ministerių tarybos valstybinio mokslo tyrimo darbų koordinavimo komiteto pirm. A. Zukauskas, paklaustas ar yra sričių, kuriose Lietuva užima pirmąją vietą požiūriu. Sav. Sąjungoje, atsakė: "Galime pasidžiaugti savo pasiekimais elektrotechnikoje, puslaidininkų fizikoje, teorinėje spektroskopijoje, tikimybių teorijoje. Dideli pasiekimai taikomųjų mokslų srityje: jau dabar respublika sprendžia sąjunginės reikšmės problemas, kuriant kaikuriuos energetikos bei elektrotechnikos mokslus". Tačiau Lietuvoje vis dar jautiamas mokslininkų trūkumas. Ypač jų pasigendama fizikos, biologijos ir technikos frontuose, kai tenka spręsti biofizikos, biochemijos ir sudėtingos technikos problemas.

RAGINA TYRINĖTI VILNIAUS POEZIJĄ

Vilniaus Krastotyros muziejus vyr. mokslinis bendradarbis S. Liucvaitis ir Vilniaus Epimodinio tyrimo ir higienos mokslinio tyrimo instituto direktoriaus pavaduotojas Br. Jančaitis ragina praveisti Vilniaus poezijos tyrinėjimą.

Vilniaus ekskursijų biuro rengtos ekskursijos dalyviai buvo supažindinami su dominikonų bažnyčios požemiais, kur yra palaidotas XVI-XIX amžių epidemijų ir karų aukos. Čia laikinai buvo įrengtas kalėjimas, ir jame buvo kalinami 1863 m. sukilimo dalyviai — jų tarpe K. Kalinauskas. Kal-

WELLAND, Ont.

LIETUVISKAI ISKILMINGOS VESUVES. — Nedidelėje lietuvių kolonijoje Wellande rugpjūčio 11 d. įvyko retas iskilmingumo vestuvės. Moterys šventę sakranta prie teisininko Juozo ir agron. Konstancijos Blūzų dukte mokyt. Dalia, Kanadoje įsigijusi šią profesiją, su inž. Edv. Gudaiciu, bebaigiančiu inžinerijos mokslą irgi Kanadoje. Moterys ryši palaikymo T. B. Mikalauskas, OFM, Angeli Karalienės bažnyčioje St. Catharines. Vestuvės apeigos tiek bažnyčioje, tiek ir už jos sienų buvo atliktos pagal gražius ir įsėdėjusių lietuvių papročius. Jaunieji ir pamergė poros pasipuošė tautiniais drabužiais šv. Mišių metu priėmė Komunią. Tai aiškiai rodė gyvą religijos išpažinimą, kai tuo tarpu pas kaikiuriuos jaunuolius pastebime ir kitą vaizdą. Per komunią vietos gvventojai sol. Mona Fahey sugiedojo "Panis Angelicus" ir "Ave Maria", kurias palydėjo vargonais sol. A. Paulionis. Tėvas Barnabas savo pamokė pasidžiaugdamas pabrėžė, kad jo vadovaujamos parapijos pirmą kartą teko laiminti tokia garbinga lietuviška jaunuolių pora. Ne kiek neperdėdamas šių eilučių autorius, dalyvavęs tos iskilmės ir viską savo dvasioje pasve-

HAMILTON, Ont.

AV PARAPIJOS CHORAS renkas pirmą postostoginį repeticiją rugpjūčio 31 d., penktadienį, 7.30 val. v. Visi senieji choristai prašomi dalyvauti ir atsikviesti naujų pajėgų. Pirmoji vaikų chor repeticija įvyks tą patį penktadienį 6 val. vak. Dalyvavimas visiems būtinus. Kor.

VAJUS TAUTOS NAMAMS, 70-toje savaitėje vėl atnešė staigmeną — gauti net \$1600, o nuo pradžios \$78.900. Su giliu dėkingumu malonu išskirti J. Eidukaitį, sro. asmenį, kurio šeima LN turėjo \$300, o dabar jis dar pridėjo \$1000.

Naujas narių su \$100 įstojo J. Kalyn, J. Poškauskas, F. Pauza, X ir Y, o J. Lankelis pridėjo antrą simtą. Visiems Tamstoms lietuviškas ačiū! LN V-BOS IR KONTROLES KOMISIOS POSEIDIS kviečiamas rugp. 31 d., 7 v.v., LN. Visi nariai maloniai prašomi jame būtinai dalyvauti, nes bus svarstomi ypatingai svarbūs LN reikalai.

AUKU UZ LN METRASTI rugp. 10-17 savaitėje gauta \$3, iš viso \$208, 69. Po \$1 auko: J. Butkevicius, Alg. Aušrotas ir St. Rukšėnas. Nuosirdus ačiū! LN narys K. Giryns iš Ingersoll, Ont. savo laisvą klausia, ar visi nariai atsiųs po \$1? Šia proga duodame statistiką. Iš 625 metraštyje išvardintų LN narių atsiuntė aukų 125, tai yra lygiai 20%. o iš įstojučių LN narių po bal. 1 d. (jų leidinyje nėra), pasizadėjusių ir ne vėliau aukas įteikė 46 asmenys. Iš viso iki rugp. 17 d. 171 tautietis suaukojo \$208,69. Daugumas neatėmė aukos, nes neprisiruošė. Padarykite tai iki rugpjūčio 15 d.

VEL PUOLA LN. — Satyrikas Ant. Gustaitis satyroje "Absoliučiai tobulai, viskas eina atbulai" tarp kitų taiklių pastabų randame ir šią: "Jei viens statys — tai kitas griaus". A. Gustaitis prisiminia pasakaites hamiltoniečio V. P. žinutę, išspausdintą "Naujienu" rugp. 7 d. laidoje antraštė "Tautos Namai". Joje V. P. tendencingai nori nuteikti mūsų visuomenę prieš LN, ir kelti to pastarumą žodį. Žinutės laidoje nekomentuosiu, nes ji yra V. P. neobjektyvus pareiškimas, ir kiekvienas ja perskaitęs pats ras pakankamai argumentų už LN. Noriu tik pareikšti nuostabumą V. P. dejonėmis dėl LN, kai jis ne centu prie jų neprisiidėjęs, o 700 tautiečių intensyviai siekia Tautos Namų Hamiltone.

VEDVYB DESIMTMETIO STAIGMENĄ V. ir Ant. Pauliukams rugp. 11 d. suruošė jų draugai ir pažįstami. Gerieji Pauliukai yra nuosirdus ir tiesaus būdo, visų liet. reikalių rėmėjai, tad nenustatė, kad jų artimesni bičiuliai iskilmingai prisiminę jų vedybines sukaktis, organizuotai atvykę į pasveikinti. Prie puikaus vaišių stalo LN vardu suktuvinininkus pasveikino St. Bakšys, pažymėdamas jų būdo didelę brangenybę — nuosirdumą, tiesumą ir širdžių gerumą. Jie yra vieni iš pirmųjų LN pionierių, Vasario 16

WINNIPEG, Man.

miestelio. Oras buvo labai gražus, todėl suvažiuoja nemažai. Nors klubas tebeveikia senųjų ateivių globoje, tačiau iš jų nelabai daug kas atsilankė. Daugiausia suvažiuoja naujųjų ateivių. Vadovavo parengimui komisijos narys Emilis Sneideraitis. Loterija tvarkė Tadas Lukas. I premiją laimėjo P. Kumpas, II — P. Kontrimas ir III — J. Čekanauskas. Bufta tvarkė pat klubo pirm. J. Demereckas. Tą pat dieną buvo ir J. Čekanauskos gimimo diena. Ta proga E. Sneideraitis pasakė atitinkamą kalbą ir įteikė dovaną. Gegužinė praejo puikioje ir jaukioje nuotakoje.

TRIUŠKINGI NUOMININKAI IR APIPLĖSIMAS. — K. Strikaitis buvo išnuomojęs vieną patalpą II a. svetimtaučiai taxi šoferiui, kuris atsivėdė draugų. Kadangi nuomininkas buvo triuškingas, dažnai neblaivus, savininkas iškraustė, bet ne be muštynių ir policijos. Savininko namai vėliau buvo apiplėsti, pavogta vertingų daiktų. Teisme buvo iškelta byla savininkui už sužeidimą, bet išteisintas. Dabar iškelta byla anam nuomininkui. Apiplėsimu kaltininkai išaiškinti, bet daiktai policijos dar nesurasti ir savininkui negrąžinti. Savininkas kreipiasi į mielos skaitytos lietuvių, kuriems tektų užtikti senų daiktų krautuvėse ar privačiai parduodant rasomą masinę, pranešti į Winnipeg arba net į artimiausią policijos nuovadą. Masinė buvo sekanti žymų: korespondencinio tipo — rankinė, pilkos spalvos, lietuviškas raidynas, užrašyta specialiai iš Sveicarijos. Angliškai jos pavadinimas: Baby Portable Typewriter No. 5354050. Šios žymės yra ant masinės viršaus. Radėjui bus gerai atlyginta.

Nelabai seniai kiek skirtingas įsilaužimas įvyko ir Winnipego lietuvių parapijos klebonijoje, kur taip pat pavogta rašoma masinė, pinigų ir kitų daiktų, tačiau nusikaltėliai dar iškisoli neišaiškinti.

Paskutiniame atsitikime nusikaltėliai pilnai išaiškinti, tačiau policija ir jų dar nesuranda. KStr.

Visais draudimo reikalais
PRAŠOME KREIPTIS Į
LIETUVISKĄ DRAUDIMO ISTAIGĄ
TRI REALTY LIMITED — Insurance Dept.
Draudimo atstovai: A. PRANCEVICIUS ir Z. DIDŽBALIS
RASTINE: 1127 MAIN ST. E., HAMILTON, ONT.
Telefonas LL. 9-3594 (Darbo vplandos: 9 val. ryto iki 10 val. vakaro)

Taupyk ir skolinkis kooperatiniame bankelyje "TALKA"
ISDUODAMOS ASMENINĖS PASKOLOS IKI \$3.000, mor. gitių paskolos iki 60% turto vertės. Nemokamas gvybės ir paskolų draudimas. PILNAS CEKŲ PATARAVIMAS.
Darbo dienos: pirmadienis — penktadienis 9 val. — 1 val. po pietų. Antradienis ir penktadienis 5 val. — 8 val. vakaro.
21, MAIN STREET EAST, ROOM 207 — Telefonas JA. 8-0511

NOTARAS
ANTANAS LIUDZIUS, B.L.
savo įstaigą nuo liepos 1 dienos
perkėlė
į naujas patalpas —
Turner Building (suite 203)
21 Main St. East, Hamilton.
Telefonai palieka tie patys:
įstaigos: JA. 7-5575;
namų — FU. 3-8928

Kanadiečiai visi...

Socialinė globa Ontario provincijoje

Viešosios globos ministerijos patarnavimai gali pasinaudoti be sąvaržymų visi Ontario provincijos gyventojai. Varginę aplinkybės arba kiti asmeniniai sunkumai gali asmenį arba šeimą kvalifikuoti paramai gauti. Nebūtina net ir Kanados pilietybė, kad būtų suteikta parama kokia nors forma, neatsižvelgiant kaip ilgai asmuo yra išgyvenęs Ontario provincijoje.

Šioje provincijoje džiaugiamės augstu pragyvenimo lygiu, kylančiu iš mūsų krašto gamtos turtų, mūsų darbščios pramonės bei energingų gyventojų, tačiau nelaimės atveju arba susidarius sunkioms gyvenimo sąlygoms, bet kuriam iš mūsų gali tekti kreiptis į savo bičiulius pagalbos.

Pagalba gali būti suteikta pagal plataus masto labdaros programas, kurias tvarko atitinkama ministerija. Štai keletas jų:

- Motinų priedai
- Invalidų priedai
- Vaikų globa
- Senatvės parama
- Senelių prieglaudos
- Rehabilitacijos įstaigos
- Dieniniai vaikų darželiai
- Bendroji globa

Provincinės viešosios globos įstaigos yra visose Ontario srityse su paruoštais tarnautojais, pasiręgsiais suteikti paslaugą bei patarti.

ONTARIO DEPARTMENT OF PUBLIC WELFARE

Hon. Louis P. Cecile, Q.C., LL.D., Minister

Smulkesnių informacijų apie taisykles, kurias tvarkoma visu Ontario gyventojų socialinė gerovė, jums suteiks ministerija Parlamento Rūmuose, Toronte.

Lietuviai pasaulyje

JA Valstybės

KASLIO GIMNAZIJOS SUVAZIMAS — rugsėjo 1 d. Čikagoje. Kviečiami mokiniai ir mokytojai. Tos dienos vakare, 7 val., Lietuvos vyčių salėje — 2453 W. 47 St., rengiamas pokylis. Vietas reikia rezervuoti iš anksto atsiuntiant \$5 rengėjų komiteto nariams: A. Kazakevičius, 5549 Whipple St., Chicago, Ill., USA, arba Ed. Salaitis, 1320 S. 48 Cl., Cicero, Ill., USA. Norintieji gauti nakvynę teisi kreipti minėtasis adresas.

KUN. B. SUGINTAS uoliai organizuoja paramą lietuviškos gimnazijos. Už liepos mėn. pasiuntė \$1180, kuriuos surinko iš 58 būrelių. Vasario 16 g. teko \$900, lietuvių saležiečių g. \$260, Punks — \$20. Nuo 1957 iki 1962 m. kun. B. S. iš viso surinko \$96.000.

A.A. KUN. ANICETAS LINKUS, šv. Kryžiaus liet. parapijos klebonas Čikagoje mirė rugpjūčio 13 d. Buvo gimęs 1887 m. balandžio 17 d. Subaigėje, Panevėžio apskr. Į JAV atvyko 1905 m. Pradžioje dirbo siuvykloje. Mokėsi Valparaiso St. Beda kolegijoje, kur dėstė ir lietuvių k. Redagavo "Moksleivių" ir "Giedrą". 1916 m. dirbo "Draugo" redakcijoje. 1922 m. išvėntintas kunigu. Vikaravo keliose liet. parapijose; nuo 1941 m. klebonavo šv. Kryžiaus parapijoje, kurią pavyzdinčiai veikloje, rūpinosi naujaisiais ateiviais, ypač kunigais. Jam vadovaujant buvo pastatyta liet. senelių prieglauda vad. labdarųjų ūkyje.

JAV KULTŪROS FONDO PIRM. kun. Stasys Santaras persikėlė naujon vieton, todėl dabar korespondencija Kultūros Fondui siūstina šiuo adresu: JAV LB Kultūros Fondas, c/o Rev. St. Santaras, 8801 So. Saginaw Ave., Chicago 17, Ill., USA.

PLK. K. VAICEKAUSKAS rugpjūčio 5 d. mirė nuo širdies smūgio Clevelande, Ohio. Velionis buvo gimęs 1885 m. vasario 24 d. Rozalime, Panevėžio apskr. Gimnaziją baigė Petrapilyje, karo m-lą Tiflisė. 1919 m. grįžo į Lietuvą ir buvo paskirtas į atsikuriantios Lietuvos kariuomenės ryšių batalioną. Iš kariuomenės pasitraukęs, perėjo dirbti į Raud. Kryžį, kur nuo 1933 m. iki pirmosios bolševikų okupacijos ėjo ūkio vedėjo pareigas. Antrai bolševikinei okupacijai atėjant, pasitraukė į Vokietiją, iš kur emigravo į JAV.

VYSK. K. SALATKA rugpjūčio 15-16 d. Čikagoje dalyvavo šv. Kazimiero seserų įžadų ir jubiliejaus iskilmės. Tai buvo pirmas naujojo lietuvių vyskupo vizitas lietuviškoje įstaigoje Čikagoje.

A. RAILA, čikagietis, Dukštos kepyklos duonos išvežiojęs, važiuodamas 39 gatvė Čikagoje, atsitrenkus ratiui į duobės kraštą ir atsidarius masinios durims, iškrito ir smarkiai sužeislojo.

KUN. STASYS SANTARAS, LB Kultūros Fondo pirm., paskirtas šv. Juozapo parapijos Čikagoje vikaru, kur klebonauja kun. Vikt. Černiauskas.

SENIAUSIAS LIETUVIŠ KUNIGAS JAV amžiumi yra Kazimieras Skripka — gimęs 1869. VIII. 30, o kunigyste — prel. Jonas Ambotas, išvėntintas 1901. XII. 21.

PLK. LTN. J. VARIAKOJIS, gyv. JAV, atšventė 70 m. amž. sukaktį. Gi-

KUN. A. KAZLAUSKAS rugpjūčio 5 d. mirė nuo širdies smūgio Clevelande, Ohio. Velionis buvo gimęs 1885 m. vasario 24 d. Rozalime, Panevėžio apskr. Gimnaziją baigė Petrapilyje, karo m-lą Tiflisė. 1919 m. grįžo į Lietuvą ir buvo paskirtas į atsikuriantios Lietuvos kariuomenės ryšių batalioną. Iš kariuomenės pasitraukęs, perėjo dirbti į Raud. Kryžį, kur nuo 1933 m. iki pirmosios bolševikų okupacijos ėjo ūkio vedėjo pareigas. Antrai bolševikinei okupacijai atėjant, pasitraukė į Vokietiją, iš kur emigravo į JAV.

VYSK. K. SALATKA rugpjūčio 15-16 d. Čikagoje dalyvavo šv. Kazimiero seserų įžadų ir jubiliejaus iskilmės. Tai buvo pirmas naujojo lietuvių vyskupo vizitas lietuviškoje įstaigoje Čikagoje.

A. RAILA, čikagietis, Dukštos kepyklos duonos išvežiojęs, važiuodamas 39 gatvė Čikagoje, atsitrenkus ratiui į duobės kraštą ir atsidarius masinios durims, iškrito ir smarkiai sužeislojo.

KUN. STASYS SANTARAS, LB Kultūros Fondo pirm., paskirtas šv. Juozapo parapijos Čikagoje vikaru, kur klebonauja kun. Vikt. Černiauskas.

SENIAUSIAS LIETUVIŠ KUNIGAS JAV amžiumi yra Kazimieras Skripka — gimęs 1869. VIII. 30, o kunigyste — prel. Jonas Ambotas, išvėntintas 1901. XII. 21.

PLK. LTN. J. VARIAKOJIS, gyv. JAV, atšventė 70 m. amž. sukaktį. Gi-

KUN. A. KAZLAUSKAS rugpjūčio 5 d. mirė nuo širdies smūgio Clevelande, Ohio. Velionis buvo gimęs 1885 m. vasario 24 d. Rozalime, Panevėžio apskr. Gimnaziją baigė Petrapilyje, karo m-lą Tiflisė. 1919 m. grįžo į Lietuvą ir buvo paskirtas į atsikuriantios Lietuvos kariuomenės ryšių batalioną. Iš kariuomenės pasitraukęs, perėjo dirbti į Raud. Kryžį, kur nuo 1933 m. iki pirmosios bolševikų okupacijos ėjo ūkio vedėjo pareigas. Antrai bolševikinei okupacijai atėjant, pasitraukė į Vokietiją, iš kur emigravo į JAV.

VYSK. K. SALATKA rugpjūčio 15-16 d. Čikagoje dalyvavo šv. Kazimiero seserų įžadų ir jubiliejaus iskilmės. Tai buvo pirmas naujojo lietuvių vyskupo vizitas lietuviškoje įstaigoje Čikagoje.

A. RAILA, čikagietis, Dukštos kepyklos duonos išvežiojęs, važiuodamas 39 gatvė Čikagoje, atsitrenkus ratiui į duobės kraštą ir atsidarius masinios durims, iškrito ir smarkiai sužeislojo.

KUN. STASYS SANTARAS, LB Kultūros Fondo pirm., paskirtas šv. Juozapo parapijos Čikagoje vikaru, kur klebonauja kun. Vikt. Černiauskas.

SENIAUSIAS LIETUVIŠ KUNIGAS JAV amžiumi yra Kazimieras Skripka — gimęs 1869. VIII. 30, o kunigyste — prel. Jonas Ambotas, išvėntintas 1901. XII. 21.

PLK. LTN. J. VARIAKOJIS, gyv. JAV, atšventė 70 m. amž. sukaktį. Gi-

mės Rinkuškį km., Biržų apskr. Dalyvavęs Lietuvos laisvės kovose: bolševikų, lenkų, bermontininkų frontuose, buvęs 3-čios karo apygardos štabo virš., 1928-30 m. krašto aps. min., dabar yra savanorių kūrėjų organiz. garbės nismo pirm. ir Liet. Karių Ramovės c. -bos pirm.

LAISVUJŲ LIETUVIŲ paviljoną tarptaut. prekybos parodoje Čikagoje, radijo komentatoriai Bob Seagrists palaikė atstovaujanti sovietine Lietuva ir radijo pranešime išreiškė protestą, kodėl leidžiama už geležinės uždangos esantiems kraštams parodoje rikiuotis tarp laisvųjų. Lietuviai paruošė paaiškinimą.

Britanija

D. BRITANIJOS LIET. SGOS c. v-bos vicepirm. P. Mašalaitis atostogauti išvyko į Italiją.
S. BEINORIS mirė Londone skilvio veži.

Vokietija

NAUJA PLB VOKIETIJOS Krašto Taryba, pagal balsų daugumą, sudaro: I. Rugienius, V. Sarka, A. Bernatons, A. Keleris, J. Aviza, J. Valiūnas, J. Stankaitis, F. Skėrys, J. Grinius, J. Venckus, A. Mariūnas, O. Boehm-Krutulytė, V. Lenertas, J. Norkaitis. Kandidatai: J. Kristiūnas, V. Raišys, J. Petraitis, M. Musteikis, E. Simonaitis.

Argentina

BERISSO MIESTE išrinkta nauja "Nemuno" sk. valdyba; pirm. — Alf. Markus, vicep. — J. Sakalis, sekr. — E. Baubinas, vicesekr. — P. Navickas, išd. — Br. Gavėnas, išd. pav. — J. J. Jakus.
A. MASIULIS iš Monte Grande jau keli metai dirba su cirku "Valenzuela" kaip artistė. Liepos 7 d. su šiuo cirku davė programą lietuvių salione Avellanedoje.

VYT. NALIVAICA yra argentinio karo laivakro "Vocero Isleno" redaktorius. Tas laikraštis skiriamas Entre Rios salos gyventojams ir plačiai skaitomas Argentinos visuomenės.

KULTŪROS INSTITUTAS SVETIMTAUCIAMS. — Liepos 5 d. Rosario mieste, Kultūros sekretoriato rūmuose, buvo suaukoti sveikintieji delegatai pasitarti dėl naujo kultūrinio instituto steigimo. Susirinkimui pirmininkavo Herrera. Iš lietuvių Bendruomenės v-bos dalyvavo pirm. Alf. Lukošius, M. Klimas ir sekr. B. Pundytė.

Australija

AUSTRALIJOJE darbuojasi 18 lietuvių kunigų.

KUN. A. KAZLAUSKAS ir KUN. P. DAKNIS, iš Londono nuvykusius į Australiją darbuotis tarp mūsų tautiečių, lietuvių pagerbė specialiu parengimu. Pobūvis buvo Adelaidėje, Liet. Katalikų Centro salėje.

A.A. URSULĖ VASARIENE mirė Sydnejuje, sulaukusi 71 m. amžiaus. Lietuvoje buvo prekybininkė, kilusi iš Ylakių, žemaitė.

Brazilija

LIET. KAT. MOTERYS Sao Paulo mieste vaidinimais pasirokio Kesiūno dramą "Vergijos gruvečiuose".

LIETUVIŲ KALBOS pamokos Vila Zelinos gimnazijoje dėstomos trečiadieniais ir ketvirtadieniais. Pamokas lanko gražūs būriai lietuviukų.

PIETŲ AMERIKOJE darbuojasi 52 lietuvių kunigai. Paruošė Pr. Al.

Fort William, Ont.

Šių vietovių lietuvių rugpjūčio 12 d., atsidėkodami dr. E. Jasevičiutei už jos didelį darbą vadovaujant vietiniams lietuviams, pagerbė ją gausiai susirinkę prie valgių apkrautų stalų. Darbščios šeiminkės parengė ne tik pietus, bet ir vakarienę.

P. Jaroslavas visų vardu padėkojo dr. Jasevičiutei už jos didelį ir kilnų darbą per istisla 10 metų ir palinkėjo ištermės ir sveikatos atečiai. Visi susirinkusieji pritarė sugiedodami "Ilgiausiu metu..."

Vaišės vyko ponų Giedraičių ūkyje, giliu ir vaismedžių aplinkumui. Šių eilučių rasytojai yra nesvetima dr. Jasevičiutei asmenybė. Prieš keletą metų teko dirbti kartu liet. Bendruomenėje ir stebėtis jos neišsėmama energija, diplomatiškumu ir užsimojimai. Be tiesioginės gydytojos profesijos, ji priklauso visai eilei kanadiečių draugijų. Džiugu lietuvių tarpe turėti tokio veiklumo žmogų. Neveltui susirinkusieji įteikė dr. Jasevičiutei didelį statinį laikrodį. Daktarė apskaičiuoja ligonio pulsą pagal savo rankinį laikroduką, bet lietuvių gyvenimo, susiklausymo ir ypatingai punktualumo pulsui pajusti reikia didesnio laikrodžio. V. S.

VANCOUVER, B.C.

REIKIA LIETUVIŲ KUNIGO. — Iš seno čia gyvena didokas būrys lietuvių, bet pastoviai gyvenancio kataliko kunigo nėra. Anksčiau buvo čia apsiostę kun. Treška ir kun. Mažrimas, bet išsikėlė kitur. Koloniją kartas nuo karto aplanko pravažiuojantieji kunigai. Neseniai lankėsi vysk. V. Brizgys, kun. Činikas, MIC, ir kun. St. Kulbis. J. Ta proga buvo atliktos pamaldos; dalyvavo apčiai žmonijos ir daugelis priėmė Komunią. JAV pusėje Ferndale vietovėje klebonauja kun. J. Dakinevičius. Jis labai užimtas savos, ne-lietuvių parapijos, darbais, ypač statybomis, ir negali padėti Vancouverio lietuviams. L. Bendruomenės pirminkė yra p. Kaulienė.

Naujoviška A. Šapokos Vilniaus istorija

J. JAKSTAS

Mūsų neužmirštamą istoriką anglišką monografiją apie Vilnių yra ypatingo pobūdžio veiklas. Ji nėra įprasta miesto istorija, kur būtų dėstoma jo raida nuo pradžių iki mūsų laikų, atseit, miesto vidaus istorija. Ji yra miesto istorija ryšium su visu kraštu, kur išsklaidoma jo centrinis vaidmuo senosios Lietuvos valstybės ir mūsų tautos buity. Autorius, rašydamas šio pobūdžio veikalą, vadovavosi pragmatiniu tikslu — parodyti nelietuviui skaitytojui Vilnių nuo senų laikų buvus lietuviška miestą, išaugusį drauge su sena Lietuvos valstybe.

Monografija puikiai išversta į anglų kalbą didelio lietuvių draugo E. J. Harrisono, ilgai laukė leidėjo. Tuo tarpu pats autorius, negalėdamas sulaukti, kas jį išleis, pasiryžo išspausdinti jos sutrumpintą lietuvišką tekstą. Tuo būdu, 1954 m. pasirodė Toronte A. Šapokos „Vilniaus Lietuvos gyvenime“. Šis lietuviškas tekstas neturi trumpo įžanginio skyrelio apie baltų tautas bei jų sodybas ir paskutinių dviejų (8 ir 9) anglišką tekstą skyrių. Pagal autoriaus pareiškimą įžangos žody, lietuviškame leidime praleisti dalykai gerai žinomi lietuviui skaitytojui ir todėl nereikalingi. Šiaip šio anglišką tekstą planas ir anas lietuviškojo sutampa. Tik lietuviškojo teksto turinys žymiai sutrauktas.

Jau pačiame kūrinyje plane gražiai atsisindinti autorius siekiamas tikslas. Štai skyriuje „Vilnius — senosios Lietuvos sostinė“, dėstoma Lietuvos valstybės iškilmis. Jame aiškinama, kokiame vietoje pirmieji žinomi valdovai, Mindaugas ir Traidenis, turėjo savo centrinės buveinės. Šiuo atveju vykusiai išryškina, kad rytų Lietuva (Augštalčiai) buvo senos Lietuvos valstybės užuomazga. Be to, sekdamas Lovnianskiu, buvusio Vilniaus lenkiško un-to profesorium, A. Šapoka vadina šiaurės Mindaugo sritį Augštalčiuose Lietuva (p. 17). Šioje srityje buvusi ir Mindaugo tvirtovė Vortu, kaip ir jo įpėdinio, Traidenio, pilis Kernavė. Josios ribose išaugo ir Vilniaus miestas. Pagal naujesius autorius, vnač Limanovskij, A. Šapoka taikliai nubrėžia „opolitines salygas, padėjusias Vilniui rasti jau proistorinius laikus. Jis augo drauge su Lietuvos valstybės kūriniu, kol Gedimino metu iškilo jau „karališku miestu“.

Rvšium su Vilniaus pradžia pasakojama ir žinoma ežerinio vilko legenda, kuriai skiriamas geras puslapis (21). Čia reikėtų nagėdauti, kad autorius būtų pažymėjęs romėnišką legendos kilmę ir jos sąryšį su XVI a. renesansu. Tai būtų itin teiktinas praieities dalykas svetimam skaitytojui.

Po Vilniaus pradžių sekanti jo istorija dėstoma dviem atžvilgiais: Vilniaus sostinės vaidmuo iki nadinimo ir Vilniaus suklestėjimas nuo 14 a. nabaies iki 17 a. vidurio ir vėlyvesnis sunkimas. Kur autorius kalba apie Vil-

nių sostinę, jaučiamas jo kitame veikalė (Lietuva ir Lenkija po Liublino unijos) išplėtotą tezę, kad Lietuva ir po Liublino unijos paliko savaimingą valstybę, lygiomis susijungusi su Lenkija. Tad Vilnius visiškai išlaikė sostinės pobūdį ir paliko Lietuvos D. K. administracinį centrą. Išdėstęs Vilniaus daugiau politinį vaidmenį iki 1795 m., autorius paskirai (3 sk.) duoda trumpos sostinės lyg vidaus istorijos apžvalgą. Šiuo atveju kreipiamas daugiau dėmesys į jos kultūrinį suklestėjimą. Paminima krikščionybės įvedimas, did. kunigaikščio rūmai, jėzuitų akademija, pastangos sujungti Rytų ir Vakarų bažnyčias ir kita. Šis Vilniaus laikotarpis iki 17 a. vidurio net vadinamas aukštinu. Šių išvedžiojimų tarpe akylesnis skaitytojas galėtų pastebėti praleista vieną dalyką, būtent totorių antklūdžius. Nors jie ir nebuvo pasiekę pačios sostinės, tačiau jų tiek bijota, kad nusprosta apjuosti miestą mūro tvirtove (a. 1500). Siandieninė Vilniaus siena su Aušros Vartais yra tos tvirtovės liekana. Ryšium su tvirtove, jei ji būtų paminėta, autorius būtų galėjęs pakalbėti ir apie mūsų sostinę taip ženklią ir didelę šventovę — Aušros Vartus.

Jau minėta tiesioginį autoriaus tikslą nusako 4 skyrius, kur kalbama apie Vilniaus sritį. Čia paliečiami tautybių santykiai — gan dažna tema. Teisingai atmetama kažkieno kelta mintis apie didelę lenkų imigraciją į Lietuvą. Pasak autorius, Vilniaus miesto ir krašto lenkai — tai aplenkinti lietuviai. Juos lenkino pirmiausia per Lenkiją ateinanti vakarietiška krikščioniška kultūra. Jos skleidė, ja, tad ir lenkintoja, pirmoji eilė buvo bažnyčia. Antrasis lenkinimo veiksnys, pagal autoriu, buvo karališkas dvaras. Jis veikė pirmiausia didelių sluoksni. Lenkinimas vykęs savaimingai, gaivališkai ir samoningu jis tapęs tik 19 a., kai imta priešintis rusifikacijai. Šis ir kiti A. Šapokos išvedžiojimai apie lenkinimą ir duodamas statistinės žinios vertos dėmesio, nors, rodos, galėtų pažadinti ir kritiškų pastabų.

Penktoje skyriuje, kur kalbama apie Rusijos okupaciją, pirmiausia išskeliamas Vilniaus un-to vaidmuo krašto lenkinime. Geriau būtų autorius padaręs, jei labiau būtų išryškines jo nuopelnus šalies kultūrai ir pažymėjęs iš jo kilusį žemaičių romantizmą. Vykusiai pabrėžiama rusifikacija, spaudos draudimas ir tautinis atgimimas, kiek jie reikšėsi sostinėje. Tautiniam atgimimui, sklidusiam iš Vilniaus, paskirtas visas tolimesnis šeštas skyrius. Trumpai paminima spaudos atgavimas, laikraščių atsiradimas Vilniuje. Mokslo dr-jos iškūrimas, vokiečių okupacija, Vilniaus konferencija (1917 m. rugs. mėn.) ir Tarybų įsteigimas. Skyrius baigiamas

Vasario 16 d. aktu ir vyriausybės sudarymu 1918 m. lapkričio mėn.

Sekantieji du skyriai — 7 ir 8 — skirti konfliktui su lenkais dėl Vilniaus (1920-38) ir jo okupacijai, yra gan išsamūs. Pirmame dėstomi įvairūs konflikto epizodai, o antrame — Vilniaus krašto lietuvių buitis okupacijos. Abu skyriai taikomi svetimam skaitytojui ir dėstomi lietuviams daugiau ar mažiau žinomi dalykai.

Paskutinis — 9 — skyrius, kur kalbama apie Vilniaus grąžinimą Lietuvai, pradėdamas nuo lenkų ultimatumo. Jis grįžtinamas jų kėslais sukurti rytų ir vidurio Europos valstybių bloką Lenkijos vadovybėje (p. 149). Dėmesio vertas ultimatumo genėzės aiškinimas, kurio neteko pastebėti kitur. Seka žinomi įvykiai ryšium su II D. karu ir Vilniaus grąžinimas Lietuvai. Rodos, netikslius būtų autorius išsireiškimas (p. 157), kad sovietų igulų išsileidimas buvo kaina, sumokėta už Vilnių. Iš tikrųjų, sovietai igulų būtų įvedę ir be Vilniaus grąžinimo, kaip jie padarė Estijoje ir Latvijoje. O Vilnius atiduotas greičiausiai dėl sutarimo su Vokietija ar kokiais savais politiniais sumetimais.

Trumpai kalbant, velionies A. Šapokos veikalą galima būtų pavadinoti epizodiniu Lietuvos istorijos kursu, kur aprašomi vaizdai su Vilniaus vidurkiu. Jam motto gerai tiktų Maironio žodžiai: „... Kad Vilnius buvo mums kaip akis, kai švietė šis Lietuva, mūsų tėvynei“. Atrodo, visas veikalas yra šiuo Maironio žodžių istoriškai ryškiniams. Panašaus kūrinio mes ilgisi neturėjome, nors apie Vilnių nemaža prirašyta, kaip rodo gausi prie knygos pridėdama bibliografija. Dažnas autorius, žinoma, minėjo Vilnių buvusį Lietuvos sostinę, bet niekas nesužiedė jo taip glaudžiai su mūsų tautos buimi, kaip velionis autorius. Paskildes svetimu tarpe jis bus naudingas mūsų blyai, jei ji dėl Vilniaus kultū.

VILNIUS IN THE LIFE OF LITHUANIA by Adolfas Šapoka, Ph. D. Translated into English by E. J. Harrison. Edited by Dr. C. R. Jurgela and Prof. S. Suziedelis. Published by the Lithuanian Association of the Vilnius Region. Printed by "The Lights" Printing and Publishing Co. Ltd., Toronto 1962, p. 174. Tirazas — 2000. Dalis įrista keliais viršeliais. Aplanakas dail. Telesforo Valiaus (leidinio metrikas tai nepažymėta).

LIETUVIO ADVOKATO ISTAIGA NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai

35 HAYDEN ST., Toronto,
(arti Bloor ir Yong gatvių)

Telef. istaigos: WA. 4-9501. Telef. namų: BE. 3-0978

Mokslo pradžia LIETUVIŲ GIMNAZIJOSE

E. DANILIŪNAS

Teko patirti, kad lietuvių pranciskų vadovaujamą gimnaziją, Kennebunkpore, Maine, mokslo metai pradėdami rugsėjo 10 d. Atrodo, kad dar ir šiuo metu norintieji gali joti istoti, nes ten yra naujos ir erdvios modernios patalpos. Be to, ši rudenį pradėdama papildomų mokyklos patalpų statyba, atsielsianti apie \$150.000. Tikslas — iš anksto pasirušti nuolat didėjančiam mokinių skaičiui. Džiugu, kad ši mums labai svarbi tautinė institucija kasmet auga ir tobulėja. Gimnazija ir visuomenai yra labai geroje vietoje prie Atlanto vandenyno. Kreiptis: Very Rev. J. Gailius, OFM, Rector of St. Anthony's High School, Kennebunkport, Maine, USA. Tel. WO. 7-2771. Pirmami tik berniukai.

Putname, Connecticut, yra lietuvių vienuolių Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų — vadovaujamą gimnazijos kursui išeiti joms sudaromos salygos lankyti netoli esančių katalikų akademijų, vadovaujamą prancūzų kilmės vienuolių. Be visų kitų teigiamumų čia yra ir vienas labai svarbus Kanadoje gyvenantiems prancūzų kalbos dėstymas čia yra augstai pa-

statytas, ir šia kalba galima išmokti neimant privačių pamokų. Taigi proga išmokti abi oficialias kalbas, kitaip sakant, didesnės galimybės geresnei tarnybai gauti. Sunku pasakyti, ar šiuo metu dar yra vietos minėtame benediktinij. Čia gaunama daugiau prašymų, negu gali būti patenkinti. Kreiptis šiuo adresu: Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn., USA. Tel. WA. 8-5828. Mokslo pradžia Putname — rugsėjo 17 d., tačiau mergaitės turi suvažiuoti ir bendrabutį ligi rugsėjo 15 d. pietų.

Abiejose mokyklose dėstomoji kalba yra anglų, o bendrabučiuose po pamokų kalbama lietuviškai ir dėstomi lituanistiniai dalykai. Šiose mokyklose jaunimas savo svarbiausiąjį brendimo laikotarpį praleidžia lietuviškoje dvasioje.

Amerikos sienos pervažiavimas nesudaro sunkumų, tik reikia turėti „student visą“ arba būti Kanados piliečiu. Vietos kitataučiai labai gerai atsiliepia apie paminėtas mūsų mokyklas. Jos yra vertos ir mūsų didesnio susidomėjimo. Pažinkime jas! Jos dirba didelį lietuvių išlaikymo darbą.

Atostoginiai užrašai Mėlynųjų kalnų pašonėje

(Atkelta iš 2 psl.)

esą, čia nėra tikro baltumo drobės! ... Mašina didžiule, kaip Nojaus laivas, važinėja ...

— Su krautuve žmonės laimė turi! — mėginu šaldyti Burbulienės fantaziją.

— A. — numoja ranka Burbulienė, — daug kas krautuves turi, ale šampūno kojų nesiplauna! ... Tegu Dievas jiems padeda, ale jeigu policija po pamatai kasasi, tai jau kas nors yra ... O dabar, Anuprėl, begu ... Nykšti va nusišaliojau ... Lik sveikas ... Pasimatysime ...

Pavakaryje mačiau Burbulienę sėdint už tos pačios kopelės su visa Tamuliu šeima. Išdėgęs vasaros vėjelį atnešė kelis žodžius iš nuosirdaus Burbulienės pasakojimo: „Mano širdis seniai nujaudė, kad su Metūgiais kažin kas ne taip yra ... Ir dar yra tokių neįmančių, kurie tikina, kad per atostogas žmonės ir tinginystės balą iki kaklo pasineria. Patardiu tiems išminties pabendrauti su poniu Burbulienė ...“

III

Kryžkelėje, kurioje autobusas mane išspėjo, aiškiai girdėjosi svajingas ežero ošimas. Stipriai suglėžęs ryškia su vasarotojų būtiniausiomis gėrybėmis, pasileidau bėgti per pušyną, trokšdamas kuo greičiausiai puliti į ežero glebį, nuplauti visų metų riebias miesčioniškas dulkes ir padoriui nusiplauti kojas, nes dvi paskutines savaites prieš atostogas visai nustoju rūpintis galinčių švarą. Jau galėjau matyti baltas vainikas pasipuošusias ežero bangas, kai stačiai nosis į nosį susidūriau su kaimynu Buroku.

— Kur, — sako įsiai, — dabar bėgi, lyg avinas uodegos iškirtas! Dėga ar, kuris galas!

— Brol, skubu į ežerą, į saulę, juk tam ir atostogos!

— Ežeras nepabėgęs, užteks dar ir

vandens ir saulės ... Einam, parodysiu kur gyvenu ... O patsai pastogė jau ar turi?

— Ne, — sakau, — pirmą noreją prakaityti nuo nugaros nuplauti, o paskui ketinau dairytis kokios kabinėlės ...

— Ale tai žmogus, dar neturi vietos kur panėkas padžiuti, o jau į ežerą iškišęs liežuvi bėga! ... Na, einam ...

Ir taip Burokas persiveda mane į savo vasarnamėlį. O tas vasarnamėlis, broli, tokia budelytė su mažuku langeliu ir sukrypsimom durėlem. Vos peržengus slenkstį, Burokas pasirausė po čižniurį ir ant stalo išdėjo bonkute, lydimą rimto galo dešros. Po kelių stiklinių, mudu tasai baltas kystimelis gražino į palaimintus jaunystės laikus. Gyvais paveikslais atgijo gimtojo sodžiaus pievos, beržynas ir Barborytės vėdelės. Paskui tasi mirazas, vis skaldijamas kanadietiškos baltošės, emė blausis, horizontali tamseti ir mudu pamatė nūgrimzdome į užkono miegų karalystę.

Kai pabudome, lauke, tarp baltaieminių beržų, jau draikėsi vakaro šumėtos ir kilo pieninis rūkas. Bėjuriai skaudėjo galvą ir sodriai prakaityvo pakinkliai.

— O jeigu po alaus bonkelė? — sako Burokas trindamas krienais smilkinius. — Gal pertraukti ... Tau nėdžio jokio reikalo naktį bastytis. Galėsi permakvoti pas mane.

Žinoma, kol mėnulis užsirogiolis ir beržų viršūnės, mes amžinybės pasiuntėm visą tuziną bonkelių ...

Kitos dienos pavakaryje, padėkojęs Burokui už mielą viešnagę, pasileidau į papiadimą. Nusimaučius galvą, ir tada, svarus kūnu ir dūša, įėjosiu pastogės. Pasidėdus ryšulėli pakrantėje ir jau rengiuosi bristi į vandenį, o čia balsas toksai sodrus, kaip vargonninko:

— Bijok Lietuvos, tokiam amžiuje vakare į vandenį lysti! Dar reumatą ar

Kultūrinėje veikloje

L. SAKALAS, buvęs ilgametis „Draugo“ redaktorius, yra parąšęs Lietuvos vėjų istoriją. Rūpinasi jos išleidimu.

ALES RUTOS naujas veikalas — istorinis romanas „Priesaika“ iš Vytauto D. laikų spausdinamas „Draugo“ spaustuviėje. Kūrinys — iš autorės ciklo „Didžioji meilė“, pradėto veikalą „Motinos rankos“. Knyga 314 psl.

ŽURNALO „I LAISVĖ“ naujas — 29 nr. — jau išspausdintas ir netrukus bus siuntinėjamas prenumeratoriams.

„DIRVOS“ ROMANO KONKURSUI jau gauti du veikalai. Pirmąjį atsiuntė Prūsų Gulbė; veikalas varda — „Senapolis“. Antrąjį atsiuntė Linksmųjų Gervė. Pastaroji kelianti mišrių vedybų arba kraujomaisios problema.

B. ARMONIENES knyga „Leave Your Tears in Moscow“ įtraukta į platinamų knygų katalogą labai plačius ryšius turinčius leidyklos The Newman Bookshop, Westminster, Maryland.

ANT. SODAITIS išrinktas nauju „Tėvynės“ redaktorium. Jis yra baigęs VD un-to teisių fakultetą, ilgą laiką mokytojas ir buvęs pr. m-lų inspektorium. Jis ir anksčiau talkino „Tėvynės“ redagavimo darbe.

DAIL. A. TAMOŠAITIENĖS gėbolenas „Žemaičių senkapiai“ išsčius į Roma. Gėboleną, kartu su specialia įrista Sibiro maldaknyge, treminiai įteikė poezijai Jonui XXIII rugpjūčio 5 d. eneklikos „Exsul familia“ dešimtmečio ir treminių kongreso progą. A. Tamošaitienė audžia naują kilimą

tėviškes motyvas — „Pakraščių šešėliai“. Kilimą užsakė Ina ir Vytautas Užgiris. Dail. A. Tamošaitis ruošiasi parodai, kurį įvyks Čiurlionio galerijoje Chicagoje.

J. BACHUNAS, Tabor Farm, Sodas, Mich., vasarvietės savininkas, reguliariai rašo praktiškus patarimus vasarviečių vedėjams specialiam žurnale „Resort Management“. Neseniai tas žurnalas atskirą leidinį išspausdino per paskutinius trejetą metų parašytus J. Bachuno straipsnius. Leidinys pavadinamas „Best of Bachunas“.

ŽURN. S. MIGLINAS padovanojo PLB Vok. Kr. v-bai lietuviškų knygų 300 DM vertės. Dalis knygų bus perleista Vasario 16 gimn. bibliotekai, o kita dalis išsiuntinta B-nės aplinkinių knygynėliams.

„LAISKAI LIETUVIAMS“ skelbia konkursą parašyti straipsnius apie kurį nors asmenybę apgūdiją savybę, t.y. reikia rašyti apie kurį nors dorybę. Galima rašyti ir beletristinė forma. Rašinius turi būti ne ilgesnis kaip trijų tūkstančių žodžių ir turi būti tinkamas spausdinti „Laiskuose Lietuviams“. Konkursas baigiasi 1963 m. vasario mėn. 1 d. Už geriausių rašinių bus duodamos šios premijos: I — \$100, II — \$75, III — \$50, IV — \$25. Laimėtojas premijos bus įteiktas „Laiskų Lietuviams“ metinėje šventėje 1963 m. kovo 9 d., 7 val. vak. Jaunimo Centre. Meninę programą atliks solistė Valentina Kojelienė.

Daugiau žinių apie konkursą galima rasti „Laiskuose Lietuviams“.

„ACTA BALTICA“ — stambus veikalas, kurį išleido Institutum Balticum Koeningstein/Taunus, 214 psl., 1962 m.

Ši instituta reikia skirti nuo Baltų Tyrimo Instituto — Baltisches Forschungsinstitut, kurio būstinė yra Bonnos un-te. Pastarasis yra atliekęs svarbių mokslinių tyrimų, ypač Pabaltijo tautų istorijos srityje. Jis išleides stambių metraščių ir atskirų atspaudų. Naujasis Institutum Balticum yra įsteigtas tik 1960 m. Koeningsteine, kultūrinio centro Haus der Begegnung židinyje.

Ka tik išėjęs leidinys „Acta Baltica“, I t., 1960-61 m., nagrinėja tokias temas: Gottlieb Ney: „Pabaltijo tautų gyvenamųjų erdvė ir likimo permainingumas“; Andrius Namsons: „Pabaltijo valstybių gyventojų tautinė sudėtis“; Jakob Anver: „Estijos krikščioniškoji Bažnyčia dabartyje“; Karlis Rukis: „Katalikų Bažnyčios persekiojimas sovietinėje Latvijoje“; Elmars Rozitis: „Ev. Iut. Bažnyčia sovietinėje Latvijoje“; Andrius Namsons: „Katalikų Bažnyčios padėtis sovietinėje Lietuvoje“; Hermann Rajamane: „Mokyklos ir pedagoginiai siekiai nepriklausomoje ir sovietinėje Latvijoje“; Andrius Namsons: „Mokyklų ir švietimo sovietizacija Latvijoje 1940-1960“; Jonas Grinius: „Jaunimo auklėjimas sovietinėje Lietuvoje“ ir Nikolaus Valters: „Bandymai aiškinti Pabaltijo ateitį“.

Sekantis „Acta Baltica“ tomas būsias skiriamas Pabaltijo valstybių administraciniam, ūkiniam, socialiniam reikalams.

J. G. HERDERIO INSITITUTAS Murburge, Vokietijoje, išleido „Prano Zundbes mokslinį veikalą „Die Landwirtschaft Sowjetlitauens“. Veikalas išėjo serijoje „Moksliniai indėliai Rytų-Vidurio Europos istorijai ir krašto tyrai“ 58-uoju numeriu. Šios serijos redaktorius yra dr. Ernst Bahr. Veikalas spausdintas smulkiu raidynu, turi 155 psl. ir pagrindinai nagrinėja aktualiausias Lietuvos žemės ūkio problemas. Pridėtas platus literatūros vokiečių ir kitomis kalbomis sąrašas ir 78 statistikos tabelės. Kaina — 8 DM. Adresas: J. G. Herder-Institut, 355 Murburg/Lahn, Behringweg 7, W. Germany.

Kliuviniai komunistiniame auklėjime

Kad lietuviškoji studentija auklėjama komunistinėje dvasioje — ne naujiena. Tačiau ir šioje srityje komunistai randa nemažą kliuvinį, neaiškumą, nesupratimą, ir juos iškelia Vilniuje leidžiamas „Komunistas“ nr. 5. Vilniaus universiteto vyr. dėstytojas I. Lempertas pripažino, kad studentų veidas esąs pasikeitęs. Pvz. pasikeitusios jų pažiūros ir fizinį darbą (pernai vasaros stovyklose dirbo 1700 studentų), išaugę dvasiniai jaunimo poreikiai, ir Vilniaus universiteto studentų tarpe esama net 3000 komjau-nuolių!

Atrodytų, kad nesama kliuvinų auklėti „naująjį žmogų“. Tačiau tai tik teorijoje, nes Lempertas tuoj nusikundžia vad. studentais — vidutiniškai, taigi tokiais, kurie mokosi vidutiniškai, nedalyvauja moksliniuose būreliuose, sėdi tylėdami susirinkimuose.

Komunistai ypatingą dėmesį skiria vadinamam darbiniam auklėjimui. Šioje srityje pastaroju metu plinta vakarinis mokymasis, derinamas su darbu gamykloje. Dalis pirmojo kurso studentų, neturinčių darbo stažo, un-te mokosi vakarais, o dienomis dirba gamyklose. Dabar „Komunisto“ akimis žiūrint, studento vertimas atidirbti septynias valandas gamykloje reikią perdideli apsunikinimą. Kas gi pasidaro? Tuo būdu, — teigia komunistai savo žurnale, — ugdomas paviršutiniškumas. Kritikuojama dar ir tai, kad pvz., būsimieji istorikai, lituanistai, verčiami dirbti gamyklose, įgyja tokia specialybę, su kuria po pusmečio išsiskiria visam gyvenimui. Taigi, jau pradėdama

suprasti, kad partijos reikalavimai auklėjimo srityje — neapgalvoti.

Dabar „Komunistas“ teigia: Pernelyg dažnai mes nukrypstame vien ir fizinio darbo propagavimą ... Tuo tarpu pagrindinis darbinio auklėjimo turinys turėtų būti — meilė savo specialybei, mokslui, na ir ugdyti kūrybines, komunistines pažiūras ir savo pareigas.

Dabar jau pripažįstama, kad dalis jaunuolių stoja į augstąsias mokyklas neapsisprendę, be pašaukimo. Daugelis studentų laisvas valandas panaudoja ne savarankiškam darbui su knyga — jie dažnai jas panaudoja neproduktyviai.

Lempertas įsitikinęs, kad Vilniaus un-te vieikianti partinė organizacija turinti atlikti didžiulius uždavinius: siekti, kad auklėjimo ir mokslinis darbas padėtų formuoti mokslinę pasaulėžiūrą ir komunistinę moralę, įveikti buržuazinės ideologijos ir moralės atgyvenas. Siekiama studentus auklėti tvirtais internacionalistais ir kovingais ateistais ... Sakoma: Mes rūpinamės, bet, nors, girdi, gyvenimas un-te kunkuliuoja, vyksta susirinkimai ar antireliginiai disputai, tačiau, teigia „Komunistas“, visų priemonių poveikis — per menkas. Kodėl? Lempertui atrodo, kad neatsižvelgiama į konkrečius studentų gyvenimo reikšnius, ir jų nuotaikas. Tai būtų teisinga, dar pridūrus, kad studentija iš principo juk nusistatčius prieš komunistinį auklėjimą ir ji visiškai neboja, ar tai partijai patinka ar ne.

Stasys Yla

Vaiko sielos žaizdos atsiliepia suaugusio amžiuje

29.

Jei tėtis geras, geras ir Dievulis

Lietuvoj buvo jauna šeima, kurioje augo vienintelis vaikas — Marytė. Jos pasaulis buvo mažas, bet ypatingai mielas. Mielas jai buvo ir Dievulis. „Jeigu tėtis geras, koks geras turi būti Dievulis!“ Taip Marytė sakdavo mama, taip galvojo ir jina.

Vieną kartą tėvelis pasidarė nevisai geras. Kažkas įvyko, kad jis griebėsi diržo, kurio Marytė labai bijojo. Bet tokius dalykus vaikai greit užmiršta, ypač jeigu patys jaučiasi kalti. Tada jų net tėtis baudžia, o diržas.

Marytė augo, ir viskas buvo gerai, kol neatėjo karas. Tėtis neteko darbo, paskui kažką sunkiai dirbo, — pasidarė tylus, neramus, nerviškas. Tada jis pradėjo barti ir bausti Marytę, kartais visai nežarnautai.

Vaikas emė tėvelio bijoti ir juo nepasitikėti. Blogiausia, kad šis nepasitikėjimas pradėjo ją skirti ir nuo Dievulio. O gal ir jis, tas dangaus Tėvas, toks piktas ir neteisingas? Aišku, tokios mintys buvo vaikškos. Gal ne mintys, bet kažkoks jausmas. Mama sako, kad Dievulis geras, kaip tėtis, o tėtis dabar visai nebergeras.

Marytė kalbėjo savo poterėlius, nes taip darė mama kartu su ja. Bet ji lyg nebedrįso žiūrėti į dangų, kaip anksčiau. O jei žiūrėdavo, jai darydavosi lyg nedrašu.

Apie tą laiką prasidėjo ir jos baimė visų dėdžių, kurie atėdavo į jų namus. Ji nebelipdavo jiems ant kelių. O jei kas ją prisiprašydavo ateiti, ji jautėsi nedraši lyg pelytė.

Jos širdelėje atsivėrė slapta žaizda

Vieną žmogų ji visiškai pasitikėjo — tai mamytė. Dabar mamytė jai buvo viskas. Bet, va, vieną dieną kažkas atsitiko, kad mamytė susirgo. Matyt, buvo rimta

liga, nes mamytė mažai kalbino savo mažąją dukrelę. Kitados mama jai kalbėjo:

— Vaikeli, aš tave labai myliu. Bet Dievulis tave myli dar labiau. Ko tik tu prašysi, Jis tau duos, nes Jis labai labai geras.

Marytė dabar prisiminė šiuos žodžius ir nubėgo į kitą kambarį prašyt Dievulio mamytės sveikatos. Duryb buvo pavirois ir pati mama girdėjo jos žodžius:

— Dievuli, mamytė sako, kad tu labai geras. Dievuli, duok, kad mamytė pasveiktų. Dievuli, tu žinai, kad mamytė reikia sveikatos. Dievuli, Dievuli!

Mama greit nesveiko. Buvo atėjęs ir gydytojas. Paskui atėjo kunigas. O mamai nė kiek nebuvo geriau. Vieną dieną mamai pasidarė visai bloga. Tada ji išbėgo iš kambario į gatvę ir leidosi kažkur į miestą. Ji žinojo, kur Dievulio namai. Nubėgo ten, atsiklaupė prie altoriaus ir garsiai pradėjo maldauti.

Ji žinojo, kad liga neša mirtį. Bet pilnai nesuprato, kas yra mirtis. Ji tik bijojo, kad mamytės neišneštų iš namų. Ji taip karštai prašė Dievulį, kad tik mamytės neišneštų ir kad ji nemirtų.

Ji pati nežinojo, kaip ilgai užtruko jos malda. Bet jai atrodė, kad viską Dievuliui pasakė ir dabar Jis padarys taip, kaip ji prašė ... Pakilo mama, nubraukė paskutines asarelės ir grįžo namo. Ją lydėjo tikriausias įsitikinimas, kad ras dabar mamą sveiką, pakilusią iš lovos. Ir ji vaizdavosi, koks bus jos susitikimas su mama. Ji apkabins jos kaklą, ir mama ją prispaus prie savęs, ir jos abi niekad niekad nebeatsiskirs.

Kai ji pravėrė duris į kambarį, rado keistą vaizdą. Mama gulėjo. Tėtis klūpėjo prie jos, o ant staliuko žibėjo žvakė.

Marytė nieko nesuprato, tik jai taip sugėlė širdelė, jog ji šūktelėjo ne savu balsu.

Paskui ji matė, kaip mamą išnešė iš namų, ir jai neleidė eiti kartu su visais. Mamytė negrįžo.

Marytės širdelėje kažkas užžlūgo. Vakare ji nebesiklaupė melstis. Tiesia, iš įpročio ji buvo atsiklaupusi, bet vos pravėrė burnelę, kaip pati išsigando. Ji bijojo Dievulio. Ji nebeapsitikėjo juo. Jis nebuvo geras. Jis nebuvo toks, kaip sakė mamytė. Jis „neiškalbė“ jos maldos.

PROGRESS Real Estate Ltd.**1064 Bloor St. W.****Tel. LE. 4-9286**

(prie Gladstone Ave.)

JANE — ST. JOHNS
\$1,500 imok., mūr., rūpių pl. 6 k., 2 mod. virtuvės, garažas. Vienas murgičius 10-tai metų išmokėti. Geras parkinis, prašo tik \$14,900.

DUNBAR — GLENLAKE
\$2,000 imok., 8 kamb., mūr., 2 virt., alyva šild., garažas su priv. įvaž. Art. kraut. ir susisiek. Prašo \$15,700.

JANE — ANNETTE
\$2,500 imok., gražus atsk., mūr., 7 kamb. per du augst. Moderniškai įrengtas namas, 4 kamb. žemai, 2 mod. virtuvės, garažas su plačiu įvaž. Skubus ir geras pard. Prašo \$16,400.

BLOOR — ST. CLAIR
\$2,500 imok., mūr., 9 did. kamb., 2 virt., 2 vonios, naujas šild., vieta garažui. Ideali vieta nuomavimui. Galima tuoj užimti. Vertas apžiūrėti, nes parduos už \$16,000.

RUNNYMEDE — ANNETTE
\$3,000 imok., 9 kamb., atsk., gerų plytų, 3 virt., vand. alyva šild., did. kamb. Svarus šilauko ir viščių, rami vieta. Platus įvaž. garažas. Vienas murgičius išmokėjimui.

ST. CLAIR — CHRISTIE
\$4,000 imok., rūpių pl., atsk., 6 k., 2 mod. virt., vand. alyva šild., 2 vonios, įrengtas rūšys, dvigubas garažas. Vertas dėmesio, nes arti susisiek ir krautinių.

QUEBEC — BLOOR
\$4,000 imok., 8 kamb., mūr., 3 virt., garažas ir šoninis įvaž. Geras nuomavimui. Art. Bloor ir parko. Prašo \$17,800.

BLOOR — HIGH PARK
\$5,000 imok., mūr., 10 did. kamb. per tris augstus, 4 kamb. pirmame aukšte, vand. alyva šild., šoninis įvaž. garažas, idealus nuomavimui, tik keli žingsniai nuo Bloor ir High Parko. Pasiteiraukite.

DUNDAS — VARSITY RD.
\$6,000 imok., sviesių plytų, 7 metų senumo originalus 14 kamb. triplexas. Savininkas išvyksta į JAV. Skubus ir pigus pardavimas, nes vertas daugiau negu prašo. Kas nupirks — džiaugsis.

RONCESVALLES — GRENADIER
\$7,000 imok., 10 kamb., mūr., atsk., vand. alyva šild., 2 virt., garažas. Vienas murgičius išmokėjimui.

S. JOKUBAITIS

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Telef. LE. 4-9286. Namų — RO. 6-0417**Wasaga Beach, Stayner, Collingwood**

ir apylinkėse turime didžiausią pasirinkimą vasarnamų, farmų, garzolino stotijų, garažų, motelių, įvairių būdinių ir t.t.

V. (Vic) BUTRIMAS

DEL INFORMACIJŲ RASYKITE: BOX 83 COLLINGWOOD, ONT.
Frederick P. MARTIN
Real Estate
Oakview Beach
Istaigos tel. Wasaga Beach 201

Taupyk ir skolinkis**Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyve "PARAMA"**

Būstinė: Lietuvių Namai
1129 DUNDAS STREET WEST,
Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE. 2-8723.

Už santaupas moka nuo 4% iki 5%. Už asmenines paskolas ima tik 8%. Už paskolas — murgičius — 7%. • Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos. • Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydys.

KASOS VALANDOS: dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną, išskyrus šeštadienius ir sekmadienius, o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. tikrai pirmadieniais ir penktadieniais.

VALAU FOTELIUS

IR IVAIRIUS KILIMUS.
Automatinis elektrinis valymas. Sutaupau išlaidas ir pradedant kilimus.
P. KARALINAS.
Skambinkite LE. 3-4912.

VISU RŪSIŲ AUTOMOBILIŲ BODY TAISYMAS

Dundas Auto Body
Darbas sažiningas ir garantuotas.
Lietuvių savininkas A. Simonis.
418 BATHURST ST. • WA. 1-3225

PLUMBING and HEATING

J. Lissauskas, valdžios pripažintas plomberis, įrengia naujus ir taiso senus plumbing darbus, vandens apšildymo alyva, įstato naujus ir remontuoja senus pečius.

Darbas atliekamas sažiningai ir nebrangiai.

148 WESTMINSTER AVE. Telefonas LE. 2-5191

A. CIZIKAS**ALFA RADIO & TV**

PARDUODAM IR TAIKOM TELEVIJAS, RADIJAS
TAISOM SALDYTUUVUS, KROSNIS, SKALBIMO MAŠINAS
Tel. LE. 1-6165 • 672 Lansdowne Ave.

CLEAR-VISION T.V., Hi-Fi RADIO**LE. 2-7733**

Taisom ir parduodam Kanados ir vokiškus T.V., Hi-Fi setus. Nauji ir vartoti. Sažiningai ir nebrangiai taiso lietuvių profesionalūs technikai. Savininkas Raimundas Stasiulis.

1736 1/2 DUNDAS ST. W., Toronto

Skambinti kiekvienu laiku LE. 2-7733

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisom televizijas, Hi-Fi ir radijo aparatus. Parduodamos lempos ir batarejos. Priėmimo specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbals**V.S.**

(buves Wally's)

Naujas savininkas
726 Lansdowne Ave.
(Tarp Bloor ir Dupont)
Tel. LE. 3-0631

VISI MASINU REMONTŲ DARBAI LIETUVIAMS ATLIKAMI
PIGIAU LIETUVISKAME V.S. GARAGE. Sav. V. Strimaitis

Automatinė transmisija pigiomis kainomis ir visi kiti taisyimo darbai atliekami sažiningai. Darbas garantuotas.

726 Lansdowne Ave. Tel.: LE. 3-0631, namuose LE. 7-4336

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS

VISU RŪSIŲ ŠILDYMAS IR IVAIRIOS POMPOS.

507 Dovercourt Rd., Toronto. LE. 4-6123

ANT. JUOZAPAITIS

Skaitytojai pasisako**KAS BUS RYTOJ?**

Reikėtų visiems lietuviams, kurie atvykome į šį kontinentą, sustoti ir pagalvoti: ar nevertėtų palikti klausimą kas bus rytoj, bet dirbti šiandien, o rytoj pasidaryti kas esame padarę šiandien. Nereikėtų per daug kaltinti jaunimo, bet senimas dar turėtų judėti kol gali. Laiko galima rasti, nes dauguma dirba tik penkis dienas savaitėje. Kitos dvi dienos turėtų būti skirtos lietuvių. Pamiškime tą pasaką be galo, kuri jau tapo liguista. Jeigu viena valdyba įsikiš į kitos valdybą, tai valdybų, tai žiūrės po metų kitą naują valdybą nebesurandą jau tu, kurie taip siejojo lietuvių reikalus. Kitas dar pasako, girdi, aš daviau dokerį ar kitą lietuvių reikalams — palik mane ramybėje. Geras tas dokeris, jis labai reikalingas lietuviškiems reikalams ir Lietuvos laisvumo bylai, bet nepamiškime, kad bendruomenė ar organizacija reikalingas žmogus — asmuo, nes be jo ir milijonas dokerių neturi jokios vertės. Daroma viskas paskubomis, be jokio plano, ryšio ir sutarimo. Beveik visos valdybos jau nuo pusės metų pradeda rikiuoti knygas ir tuos kelis dokerius perduoti kitai valdybai. Kita pusė metų praėia kol naujoji valdyba įeina į vėžes ir pradeda dirbti. Taip kartojasi daina be galo jau keliolika metų. Vieni tik laukia rytojaus ir nori visą darbą nustumti kuo greičiau kitoms, kitai valdybai.

Nesukime galvų dėl rytojaus, bet pasidairykime aplinkui, pasikaitykime lietuviškai ir angliškai spauda, lankykime netik savo, bet ir angliškai ar prancūziškai kalbančios visuomenės susirinkimus ir pamatysime, kad darbo bagalės šiandien. O kas bus rytoj, saivime ateis.

M. Ss

NEPAGRISTA KOMUNIZMO BAIME

Ponia V. Anyšienė "T2" 30 nr. griežtai pasisakė prieš naują socialinio gydymo planą Saskatchewano provincijoje. Esa, jeigu šis planas bus įgyvendintas, tai greitai turėsime Kanadoje komunistiškai tvarkomą provinciją ir t.t. P. V. Anyšienė, taip išsireiškusi, daugiausia, matyti, rėmėsi Notre Dame bažnyčios rektoriumi Athol Murray pareiškimu, kad Saskatchewano vyriausybėje yra trys komunistai ir visa socialinė apdrauda esanti komunistinė. Bažnyčios rektorius A. Murray šaukėsi griežto pasipriešinimo kol dar nėra vėlu.

Drugelis "T2" skaitytojų šio P. Anyšienės pareiškimo būtų buvę suklaidinti, bet V. Kolis "T2" nr. 31 ta P. Anyšienės pasisakymą papunkčių objektyviai atrėmė. Notre Dame bažnyčios rektorius A. Murray ir P. Anyšienė baimintis dėlto, kad Saskatchewano prov. gali tapti komunistine provincija nėra ko. Mano manymu, gerb. rektorius ir P. Anyšienė geriau reikėtų susirūpinti Italija, kur priskaitoma virš 2 mil. registruotų komunistų. Jie parlamente turi daug astovų. Čia tai reikia susirūpinti, kol dar nėra vėlu, bet ne baimintis dėl Saskatchewano provincijos. Juk Kanadoje komunistai beveik nevaizduoja jokio vaidmens neturėdami parlamente savo atstovų.

K. Lukosevičius

DVIEJU BANKŲ NAUDA

Toronto "Paramos" bankelis išaugo į milijoninę kredito įmonę su beveik 2000 narių ir apie \$2 mil. apyvarta, kuri duoda per metus apie \$30,000 pelno. Per tą laiką "Parama" neturėjo konkurentų ir galėjo savo finansinę politiką tvarkyti taip, kaip jai atrodė geriau.

Spaudoje pasirodė žinutė, kad Prisiškimo parapija gavo čarterį parapijų kredito bankeliui. Kazkas dėl to žygio reikiama nepasitenkinima. Esa Prisiškimo parapija norinti išstumti "Paramą" ir bent iš dalies perimti lietuvių aprūpinimą kreditu. Bet tokie būkstaviniai neturi pagrindo, nes "Parama" kaip buvo stambiausia Toronto lietuvių kredito įstaiga, taip ir pasilik, o jei steigiasi antras lietuvių bankelis, tai reikia tik džiaugtis, nes jis pagyvins Toronto lietuvių kredito įstaigą naujais ištekliais. Jei vieton vieno lietuvių bankelio turėsim du, nebebus kredito monopolijos, abu bankeliai pajėgs įtraukti daugiau lietuvių, prasidės laisva konkurencija, naudinga ir bankeliams, ir skolininkams, taupytojams.

W. A. LENCKI, B.A., L.L.B.

TEISININKAS —
ADVOKATAS - NOTARAS

100 ADELAIDE ST. W.

Roca 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

International Driving School

WALDI
859 COLLEGE ST.
Telefonas LE. 2-5461

Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.
1 val. važinėjimo ir teorijos pamokos nemokamai.

PIJANINŲ TECHNIKAS

A. BRICKUS atlieka įvairius pijaninų remonto darbus ir sustygiavimus. Perka ir parduoda naudotas pijaninus. Telefonas LE. 7-3782.

Kalbant apie "Paramą", jos greitą išaugimą ir jos vaidmenį Toronto lietuvių ekonominiam gyvenimui, negalima nepaminėti ir jos trūkumų, kuriuos lengvai galima pastebėti, ir dėl kurių "Paramos" narių dalis yra nepatenkinta. Čia negali būti kalbos dėl pagrindinės "Paramos" vadovybės, kuri yra kasmet perrenkama pagal pilną demokratinių rinkimų būdą, o taip pat dėl valdybos, kurią paprastai išrenkami asmenys kredito srityje nenaudojami, turį visuomenės pasitikėjimą ir kooperacinį nuosirdumą. Bet kartais pasitaiko, kad ir demokratiniai rinkimai iškrečia pokštą — į organus patenka nekooperacinis žmogus. Tuo atveju prasideda užklūsinė trintis, kuri ypač jaučiama visuotinio susirinkimo metu prieš valdomųjų organų rinkimus. Man atrodo, kad toji "užklūsinė politika" daugiausia kyla dėl mokamo atlyginimo išrinktiesiems. Jeigu to atlyginimo nebūtų, tai ir užklūsinė politika pranyktų.

Kaip žinome, "Paramos" valdybos ir komisių nariai gauna po \$350-\$400 ir metus. Kredito komiteto nariai, kurie posedžiauja kas savaitę ir važiuoja tikrinti nuosavybę į vietą, gal toks atlyginimas ir pateisinamas, bet kitiems, kurie gal tik kartą per mėnesį ateina į posėdį, tokį atlyginimą vargu ar verta mokėti. Dėl šio atlyginimo visuotiniame susirinkime vengiama kalbėti, ir mes, nariai, nežinome, kas tokį atlyginimą nustatė. Logiškai galvojant atrodo, kad narių susirinkimas turėtų pareigūnams atlyginimą nustatyti pagal einamas pareigas ir faktinai dirbamą darbą.

Be rinktų pareigūnų, "Paramoje" dar dirba nuolatiniai apmokami tarnautojai. Dėl jų taip pat būtų ko pasakyti, bet ne laikraštinėje viešumoje.

P. Lelis

Red. — Pasisakius abiejų nuomonių šalininkams dėl antrojo lietuvių bankelio Toronto, laikome šį klausimą baigtu.

Čekai barakuose, afrikiečiai butuose

Prahoje keliolika studentų buvo suimti ir ketetas sužeista, nes įvyko riaušės tarp čekoslovakų ir afrikiečių studentų. Mat, propagandos sumetimais Kremlius Afrikos studentus apgyvendino liuksusinėse patalpose, o vietiniams čekams liko tik barakai.

Trenton, N.J. — Mėsininkas R. Gervasoni yra kritiškoje padėtyje, nes versluokas, kurį jis ruošėsi įpjauti, spyri į ranką, kurioje jis laikė peilį, ir suvarė jį į mėsininko krūtinę.

Indijos premjeras Nehru, pasirodęs savo parlamente, pranešė, kad rimto pavojaus iš Kinijos pusės dar nėra, nors padėtis rimta. Jis yra pasiryžęs pirkti Rusijos lėktuvus, nors Amerika ir Britanija ji norėję atkalbėti. Indijos ekspertai jau važiuoja į Maskvą.

SUDBURY, Ontario

DIRBA BE SUTARTIES. — INCO darbininkų unijų reikalas dar neįspėstas, nors nuo balsavimo praėjo 7 mėnesiai. Balsavo 14,000 darbininkų. Laimėjo United Steel Workers unija 15-kos balsų skirtumu. Kadangi buvo rasta netikslumų, galutinį žodį siūlo reikalui turėti turti valstybinės institucijos. Kodėl jos taip užtesia sprendimą — nežinia. Dėl to š.m. INCO darbininkai dirba be sutarties, nes ji pasibaigė š.m. sausio 2 d.

Kokie sprendimai būtų, bet reikiama konstatuoti faktą, kad INCO darbininkų tarpe prokomunizmas gerokai pasako. Jei anksčiau čia komunistų ar prokomunistų buvo skaitoma 8-10%, tai dabar jų yra apie 50%. Tai mato vieno lietuvių bankelio turėsim du, nebebus kredito monopolijos, abu bankeliai pajėgs įtraukti daugiau lietuvių, prasidės laisva konkurencija, naudinga ir bankeliams, ir skolininkams, taupytojams.

Kodėl tas prokomunizmas INCO darbininkų tarpe taip išaugo? Jis išaugo dėlto, kad prieš komunizmą ar prokomunizmą čia buvo kovojama klaidingais metodais. Kai prieš ketverius metus INCO darbininkai susireikavo, pasipylė plati propaganda, kad darbininkai nestreikuotų, kad suklyptų prieš b-vę. Tokia propaganda buvo laikoma kova su komunizmu. Tą klaidą nebus įmanoma greitai atitaityti.

Vienas kunigas šiuo reikalu taip išsireikė: "Kodėl INCO turi pinigų kovoti su savo streikuojančiais darbininkais ir laikyti kelis mėnesius uždarytą fabriką, sudarydama milijoninius nuostolius, bet neturi pinigų pakelti darbininkams atlyginimą. Jei darbininkai išėjo į streiką, tai tą streiką nubalsavo didžiulia. Kodėl mažuma puola didžiuliam?"

Visų stovyklautojų bei jų tėvelių vardu reikiame nuosirdžią lietuvišką padėką.

Sudburio apyl. tėvų komitetas

OKULISTAS S. BROGOWSKI, O.D.

420 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.). Telefonas: kabineto LE. 1-4251; namų CL. 9-8029. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6:30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų. Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

A. P. GARAZAS

1539 DUNDAS ST. W. LE. 5-9130 (prie Dufferin)

Visų rūšių automobilių mechaninis remontas. Automatinės transmisijos. Darbas sažiningas ir garantuotas. Sav. Ant. Paškevičius

Ar pas mus taip nepasitaiko?**Lėnkiškas šeimos ginčas autobuse**

Sekmadienio popietė. Išsirengia pas savo bičiulį, gyvenantį vakarinėje miesto daly. Autobusu — kaip gi kitaip... Atsisėdau užpakalyje vienos lėnkiškos šeimos. Jis sėdėjo priekyje manęs ir, atrodo, važiuojo visiškai ta kryptimi, kuria ir aš važiuoju.

Vyras galėjo būti apie 40 metų amžiaus, tačiau jo žmona atrodė žymiai jaunesnė. Berniukas, galimas daiktas, desimtmėtis — labai neramus, tarytum po juo kas ugnį kurentų. Jis energingai reagojo į visą gatvės judėjimą. Kalbėjo gražiai lėnkiškai, ir tai mane domino.

Motina, kaip pastebėjau, nelabai tas patiko. Kai tik sūnus paklausdavo ko nors lėnkiškai, ji atsakydavo angliškai.

O ktojęs godzinie wrocimie do domu? — klausė sūnus Jasius.

— We will be back about ten o'clock, — atsakė motina. O po to prapliupo lėnkiškai:

— Jasiau, jau tiek kartų tau primini, kad autobuse nekalbėtum ir mane lėnkiškai. Privalai kalbėti tik angliškai!

Kodėl? — užklauė tėvas, tyliai sėdėjęs ligi šiol.

— Todėl, kad man taip patinka! — atsėvė vyrui ir veidu nusuko nuo jo. Vyras, matyt, nebuvo akmeninis. Kažką sumurmėjo po nosim, po to pasisaukė sūnį prie savęs ir tarė:

— Jasiau, ateič čia, papasakosiu tau juoką! — Išsiėmė iš kišenės lėnkišką laikraštį ir kažko ėmė įsijoti jame. Patenkintas tėvo pasiūlymu Jasius atsisėdė šalia.

— Iš naujo kvailioji su tuo lėnkišku laikraščiu! — iškošė pro dantis supykusi žmona. — Geras vyras "toki laikraštį" galėtų perskaityti namie, tik ne tarp daugybės kitatautių žmonių...

Kodėl gi, rodos, nenusipirkti "Star", kur ir žinios naujos ir viskas šviežia? — Kad, mamut, mes nemokam skaityti angliškai! — i motinos tirades pretenzijas atsakė Jasius.

— Uždaryk savo burną! Jūs abu viską darote, kad tik mane supykintumėte. Niekad ir niekur su jumis nebevažiuosiu!...

— Gali išlipsti jau ir dabar. Gali nusipirkti sau anglišką laikraštį, prisiklijuoti sau jį ant nugaros, kad visi matytų, kokia esi didelė patrijotė! — išdrožė vyras.

— Kaip varšuvietei, tai visiškai nepriimtina! — dar pridūrė.

Motėris, atrodo, susiprato pertempusi stygą ir ramesniu tonu tarė:

— Nieko čia nėra man nepriimtina. Čio ir neturėčiau ko gėdytis. Aš norėčiau tik, kad Jasius gerai išmoktų angliškai. Juk tai jo ateities reikalas.

Bereikalingas rūpestis! — pabrėžė tėvas. — Jis ir dabar angliškai kalba geriau, negu tu. Galimas daiktas, ir lėnku kalboj jis pralenkia tave!...

— Lėnku kalba jo niekuo negadina. Tegul vaikas kalba taip, kaip nori, kad ir autobuse. Gi šeimoje — būtinai privalo kalbėti tik lėnkiškai!

Žmona, atrodo, rezignavusi. Išsiėmė iš rankinuko šokolado plytelę ir ją padalino tarp sūnaus ir vyro:

— Džiokuj! — pasakė kartu tėvas Stanisław Badowski.

— Džiokuj! — pasakė kartu tėvas Stanisław Badowski.

— Džiokuj! — pasakė kartu tėvas Stanisław Badowski.

— Džiokuj! — pasakė kartu tėvas Stanisław Badowski.

— Džiokuj! — pasakė kartu tėvas Stanisław Badowski.

— Džiokuj! — pasakė kartu tėvas Stanisław Badowski.

— Džiokuj! — pasakė kartu tėvas Stanisław Badowski.

— Džiokuj! — pasakė kartu tėvas Stanisław Badowski.

— Džiokuj! — pasakė kartu tėvas Stanisław Badowski.

— Džiokuj! — pasakė kartu tėvas Stanisław Badowski.

— Džiokuj! — pasakė kartu tėvas Stanisław Badowski.

..ŠYPSENOS..**"Už tėvyne!"**

Sugedus vienam lėktuvo motorui, pilotas praneša, kad reikia palengvinti krovą bent trijų keivių nuleidimu į vandenyną, kitaip visiems gresia mirtis. Pirmas atsistoja amerikietis ir, sušukęs "už dėde Samą", iššoka. Pilotas prašo dar vieną pasiaukoti. Atsistoja anglas, sušukęs "už karalienę" ir iššoka. Pilotas sako, kad reikia dar vienos aukos. Atsistojo vokiečiai, sušuko "už tėvyne" ir, pagriebę žydą, išmetė į vandenyną.

Nesmagi prekyba

Reporteris: Koks nesmagiausias verslas? Prekybininkas: Naudotų šaldytuvų.

Reporteris: Kaip tai suprasti? Prekybininkas: Matote, pirkėjai pirma apžiūrinėja šaldytuvą iš viršaus, paskui atidaro ir tikrina vidaus veikimą; pagaliau ima ir suabejoja gera kokybe ir nuperka naują. Tikras nachališkumas.

Komplimentas

Vyras: Žinai, brangioji, kad didžiausi idiotai veda gražiausias moteris? Žmona: Ačiū už puikų komplimentą.

Peranksti grįžo

Adyokatas: Ponja, jūsų byla nekaip atrodo, nes apgadinėjote savo vyrą. Ponja: Nieko panašaus! Jis pirmas apgavo — sakė grįš už savaitės, o grįžo po trijų dienų.

Prasmingas karas

Zymus prancūzų dainininkas ir aktorius Maurice Chevalier pareiškė: — Vienintelis karas, kurį aš užgiriū, tai buvo Trojos karas. Jame abi pusės žinojo dėl ko kariauja — už gražią moterį Elena.

Motoru ir laivu

(Outhoard and Inboard)

DRAUDIMAI

Taip pat draudžiame VASARNAMIUS ir KABINAS visoje Ontario provincijoje. Zemos kainos.

Prano Barausko agentūra**RO. 6-0811 ir RO. 6-0832**

(49 Cameo Cres., Toronto 9)

DR. J. MATULIONYTE**DANTŲ GYDYTOJA**

1796 BLOOR ST. W. (prie Keele)

Priėmimo valandos: pirmadieniais ir trečiadieniais 2

TORONTO Ont.

Sv. Jono Kr. parapijos žinios

— Gerojo Ganytojo stovykla vietės koplyčioje, Springhurst, pamaldos nuo šio sekmadienio — 9 ir 11 val.

— Praėjusį šeštadienį iš šios parapijos bažnyčios lietuvių kapinėse palaidotas iš Sudburio a.a. Jonas Mikoliūnas. Velionies žmonai ir brolio šeimai nuosirdi užuojauta.

— Nuo rugsėjo mėnesio 9.30 val. sekmadienį pamaldose įvedama dialoginės Mišios; tikintieji, dalyvaujant pamaldose, atsakinėjantys paskiras maldas. Dialoginės pamaldos yra įsakytos įvesti Toronto arkivyskupo.

— Džiaugiamės, kad Lietuvos konsului dr. J. Zmuidzinui Kanados vyriausybė pripažino pilnas konsulo teises.

— Dail. J. Bakis kuria šv. Jono Kr. bažnyčiai šv. Teresės Kūdikių Jėzaus skulptūrą; taip pat projektuoja iš Gorevale gatvės langų vitražą.

— Kun. B. Pacevičius atostogauja Springhurst.

— Maldininkų kelionė į Midlandą — rugsėjo 16 d., sekmadienį.

— Ši šeštadienį 7.30 val. pamaldos už a.a. Danielių Miniotą, 8 val. — už Sibire mirusį a.a. Petrą Stankų. Sekmadienį 11 val. pamaldose prisimenama Lietuvoje mirusi Kotryna Kybartienė.

Palaidoti du lietuviai. — Praėjusį šeštadienį šv. Jono lietuvių kapinėse palaidota torontietė a.a. Leokadija Vikstrimienė ir a.a. Jonas Mikoliūnas iš Sudburio. Abu po 59 m. amžiaus.

L. Vikstrimienė ilgesnį laiką gyveno Latvijoje ir buvo ištėkėjusi už latvių tautybės vyrą; savo šeimą išaugino lietuviškai.

J. Mikoliūnas, kilimu biržietis, dirbęs Biržų miesto savivaldybėje, o Kanadoje — Sudbury nikelio kasyklose. Ligos metu buvo pergabentas į Torontą, kur po operacijos rugp. 16 d. mirė. Liko našlė žmona ir Clevelande brolio šeima.

Dr. M. Ramūnienė su vaikais iš Otavos dalyvavo „Aušros“ stovykloje N. Wasago ir uoliai vadovavo kultūrinei daliai. Ji parėmė ilgoją scenos kūrinių vaikams iš Mindaugo gyvenimo ir pati surežisavo. Be to, LFB studijų savaitės literatūriname vakare skaitė savo kūrybą. Išvažiudama pasakė — „iki pasimatymo“. Taigi, ir kitais metais ji ketina taktiškai stovyklai.

J. R. Simanavičius sėkmingai tvarko savo „Dainos“ krautuvę 974 College St. Ir vasaros metu galima gauti netik „TZ“, bet ir įvairių lietuvių knygų, plokštelių, lietuvių, pavesių, radijo-patefonų, magnetofonų ir kt. reikmenų. Šiuo metu gražiojo paltalpo paruošiami mūsų dailininkų paveikslai Liet. Dienos parodai Windsor. Yra labai vertingų kūrinių. J. R. Simanavičiaus vedama lietuvių radijo programa nenutraukiama ir vasaros metu.

Grazina Marijošaitė, muziko V. Marijošiaus dukra, viešėjo pas savo gimines. Neseniai ji yra įstočiusi į N. Pradatos Marijos seserų vienuolyną Putname, JAV.

J. Bubelis ir **Vyt. Venclova**, „TZ“ bendradarbiai iš Čikagos lankėsi redakcijoje, domėjosi laikraščio gyvavimu ir palinkėjo sėkmingai plėstis.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Rugsėjo 18 d. palaidota staigiai širdies liga mirusi a.a. Leokadija Vikstrimienė. Dukrai Regina ir velionės seserims Marijai Bendikienėi, Onai Cesnauskienėi, Olgai Svetulėvičienėi bei jų šeimoms reikiame giliausia užuojauta.

— Tradicinė Kanados Lietuvių Katalikų Federacijos ruošiamą maldininkų kelionę į Midlandą įvyks rugsėjo 16 d.

— Parapijos vadovybė nuosirdžiai dėkoja visiems pagalbėjusiems su skubiomis paskolomis perkant naująjį parapijiečių automobiliams pastatytą sklypą.

— Sekmadienį, rugsėjo 19 d., Tėvas dr. Viktoras Gidžiūnas, OFM, „Varpelio“ redaktorius, atvyko į Torontą ir atlaikė pamaldas. Keletą dienų atostogaus N. Wasago.

Visi lietuvių vaikai 3-6 m. amž. registruojami ir liet. vaikų darželį iki rugsėjo 3 d. Tėvai prašomi nedelsti.

Kun. prof. St. Yla rugsėjo 9 d. šventins Siluvos Marijos bareljefą Liet. Vaikų Namuose, 57 Sulyvan Ave. Bareljefo autorius skulpt. Dagys. Visa Toronto lietuvių visuomenė kviečiama dalyvauti.

Sesuo Margarita, N. Pr. Marijos seserų vienuolyno vyresnioji, dalyvavo tarp. kursuose vienuolėms — viršininkėms JAV. Buvo apie 1500 dalyvių, jų tarpe keliolika lietuvių.

Sesuo Jonė Laurinaitė perkelta į Montrealio N. Pr. M. vienuolyną.

Sesuo Kristina Ramanaukaitė, hamiltonietė, ir sesuo Loretta Jonušaitė, torontietė, paskirtos dirbti Toronto Liet. Vaikų Namuose.

Dail. T. Valius baigia organizuoti lietuvių dailės parodą Windsor Lietuvių Dienos proga. Jos atidarymas — rugsėjo 1 d., šeštadienį, 1 val. p.p. Clearly auditorijos galerijoje, 201 Riverside Dr. W. Yra jau gauta labai vertingų paveikslų: Akstino, Račaus, J. Rimšos, Kasulio, Tamošaitienės, Zmuidzinienės ir kt.

Dail. J. Bagdonas savo kūrinių parodą iš Toronto buvo perkėles į Hamiltoną, kad ir tenyktės kolonijos tautiečiai pamatyti. Buvo planavęs nugalėti ją į Montrealį, bet kiti planai sukludė. Iš Hamiltono dailininkas savo parodą perkėlė į Bostoną. Jo kūrinių, kad ir abstraktiniai, rado gyvą susidomėjimą. Toronte buvo nu-pirkti 6, o Hamiltono 2 paveikslai. Paroda būtų radusi abiejose vietose daugiau susidomėjimo, jei ne vasaros atostogų metas. Dail. J. Bagdonas gyvena Vašingtone; be savo atelje, turi dailės studiją, kurioje mokosi amerikiečiai, ir privačią meno galeriją, kurioje rengiamos įvairių dailininkų parodos. Prieš išvykdamas į JAV, dailininkas apsilankė „TZ“ redakcijoje.

Reg. Matukaitė, sociologijos magistrė, priimta nare į Liet. Katalikų Mokslo Akademiją. Jos centras šiuo metu yra Romoje. Iš Kanados jai priklauso 5 nariai.

Aukojo „TZ“ — Mokėdami prenumeratą, aukų laikraščiu pridėjo \$2 St. Paškauskas, Belleville, Ont., po \$1: M. Januška iš Winnipego ir J. Rinkevičius iš Toronto. Mūsų rėmėjams dėkojame.

Lietuvių evangelikų jaunimo suvažiavimas

Įvyks rugsėjo 1-3 d. — Darbo dienos savaitgalį — prie Lake Simcoe, Orchard Lodge, apie 45 m. nuo Toronto. Į suvažiavimą — skirsdį atvyksta visas Amerikos ir Kanados evangelikų jaunimas. Programoje: pamaldos, paskaitos, diskusijos ir parengiamieji. Pamaldas atliks kun. dr. A. Jurėnas ir Kanados evangelikų jaunimas. Gos. Numatoma ir daugiau svečių kunigų.

Evangelikų jaunimas Amerikoje ir Kanadoje kviečiamas gausiai dalyvauti. Dar neužsiregistravusių prašomi registruotis pas Rūtą Bleizgytę, 12 Rusholme Rd., Toronto 3, Ont. Tel. LE. 4-4088.

Muz. St. Gailevičiaus piano studija pradeda veikti nuo rugsėjo 3 d. Norintieji istoti prašomi skambinti tel. RO. 3-4885.

Liet. kredito kooperatyvo „Parama“ veikla visai atžvilgiais augčiausia lygi. Narių registracijos numeris pasiekė 2154. Iki šiol išduota virš \$600.000 asmeninių paskolų, virš \$800.000 morkių ir apie \$100.000 investuota į kitas operacijas.

Dail. J. Pautienis, atostogaudamas Wasago, kuria naujus paveikslus. Dažį sukurtytų pardavė ten buvusios parodos metu. Be to, ir šiaip atsiranda pirkėjų. Dailininkas yra užsimojęs surengti parodą Otavoje.

Dail. St. Smalinskienė su šeima iš Detroito praleido atostogas Wasagoje — Springhurst. Dalyvavo tenyktioj keturių dailininkų parodoje.

Valstybinės Kanados parodos atidarymo išvakarėse Ontario vyriausybė buvo sukeivusi ir savo paviljoną daugybę svečių. Juos pasitiko ir pasveikino premjeras J. Roberts. Kiti ministrai dežuravo savo paviljonuose ir teikė paaiškinimus svečiams. Imigracijos ministerijos skyriuje matėsi įvairių tautybių atstovai ir atstovės, pasipuošusios taut. drabužiais. Iš lietuvių buvo J. Dailidaitė ir B. Stančiukaitė. Jos dežuravo ir kaikiurim kitom dienom. Tautinė apranga ir rankdarbiai yra rodomi automatiškai keičiamuose vaizduose. Yra keletas lietuviškų vaizdų. Iškilinėj dalyvavo LB apyl. pirm. J. R. Simanavičius ir „TZ“ red.

J. Karka su šeima išvyko atostogų į Cape Cod, JAV, ir „Audronės“ vasarnami.

P. Gaucienė Sabena b-vės lėktuvu išskrido per Montrealį, Briuselį, Varšuvą į Vilnių. Lietuvoje išbuvo apie savaitę. Tikisi aplankyti ar bent pasimatyti su savo gimine. Belgijoje žada aplankyti savo giminaite. Kanadoj ji gyvena nuo 1928 m. Vizą gavo per sovietų pasuntinymą Vašingtone.

SKAUTAI DEKOJA — P. A. Augustinavičiui už stovyklavietę, kun. dr. J. Gauskui ir T. St. Kulbiui, SJ, už dvasinę pagalbą, p. S. Augustinavičiui ir Ukiniuk klubui už visokeriopą paramą; p. Paukščiui ir p. A. Dilkui už organizavimą ir pastatymą pastatų; p. Z. Paulinui ir p. S. Čepanavičiui už maisto pristatymą; Dėli apyl. v-bos pirm. Jakubiukui, p. Mažeikai, p. Treigui, p. Žilvičiui už dovanų. Gerb. konsulai dr. J. Zmuidzinui su ponija, prof. J. Griniui ir A. Rinkūniui už aplankymą; šv. Jono Kr. klebonui kun. P. Azubaliui ir Prisikėlimo par. klebonui T. P. Barui, OFM, už aplankymą ir aukas. Dr. J. Yčui, p. Svirplui, p. Stanionui, p. E. Sakienai, p. Česėkui už aukas stovyklavietei. Tuntininkai

PATAISOMA. — Rašinyje „Lietuva ginasi ir dabarties pozicijoje“ „TZ“ 33 nr., 6 psl. atpausta: „Antroje pusėje buvo ateistai su V. Solovjovu priekyje“, turi būti „teistai“.

Rūkalų ir dovanų krautuvei reikalinga mairgaitė ar jaunesnio amžiaus moteris pastoviam laikui. Patyrimas nereikalingas. Darbo valandos pagal susitarimą. 1615 Weston Rd.

Išnuomojamas kambarys su baldais II a.; atskiras įėjimas, yra garažas; prieinama kaina; High Park rajone. Skambinti LE. 6-6480.

Išnuomojami pirmame aukšte du naujai išdėstyti kambariai ir virtuvė. Be baldų. Tel. 534-6639. 1 Fern Ave., prie Macdonell.

DAZYOJAS — DEKORATORIUS — Įvairūs daiktai, Natūralaus medžio išbaidimas, Popieriniai, Skambinti. KAROLIS ABROMAITIS RO. 9-7044

Lietuviška baldų dirbtuvė — Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni pigia kaina. P. Luby. Tel. WA. 2-7981. Namų AM. 1-0537.

BALTIC MOVERS — Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudburį ir kitur. 30 DEWSON ST., TORONTO

Lietuvių studentų žinios

ANGLIJAI KAIBA LEIDŽIAMAS LIETUVIŲ ŽURNALAS „LITUA“ — Reikalingas jūsų paramos. Žurnalo vajeas centras yra Ročesterio finansinė padėtis reikalauja aukų, o aukos — jūsų pagalbos. Centrinis komitetas išsiuntė laiškus visiems Kanados ir JAV lietuvių studentų vienetais, skatinamas juos sukurti vajeas centrus savo miestuose iki užpildymo 20 d. Kanados studentai, bendradarbiaukite su centriniu komitetu! Komitetų sudarymas bus pirmas žingsnis į tvirtą ateitį „Lituanus“.

DU SKAUTAI AKADEMIKAI rengia stovyklą Morpato, Ont., prie Ežio ežero rugsėjo 1-9 d. Dalyvauja Detroito, Toronto ir kt. vietovių skautai. Mokesčiai \$30 arba \$3.50 dienai. Registracijai vietinėse valdybose.

BAIGIAMŲJŲ GIMNAZIJŲ EGZAMINŲ REZULTATAI — Pusantro mėn. išbuvę baimė ir nežinojimas, abiturientai gavo rugpjūčio 15 d. 13 metų darbo rezultatus. Nuo dabar prasidės kiekvienam studentui naujas gyvenimas. Daugelis arba kops į viršūnes, studijoms ir universitetams, arba liks antriems metams arba turės eiti dirbti, neturėdami aiškios profesijos.

Siemet Ontario prov. birželio mėn. laikė egzaminus 34.000 mokinių, kurių 80% gavo patenkinamus pažymius. Stipendijas \$400 gaus tie mokiniai, kurie baigė su vidurkiu 80% iš 8 dalykų. Tai valdžios stipendijos. Gabiems abiturientams privatinės b-vės, atskiri asmenys ir organizacijos dar pridėdavo įvairiausių premijų. Siemet viena mokinė iš 13 dalykų gavo virš 80%.

Be to, mokiniai gaus dar daugiau pinigų kaip premijų.

Lietuvių iš Toronto siemet laikė 18, bet, deja, su honorus baigusį sąrašą, paskelbtame laikraščiuose, neteko pateikti. Gaila, kad kasmet mūsų abiturientų mokslo lygis krinta. Prieš metus kitus pirmųjų eilėse turėjome daugiau mokinių.

Tėvams ir mokiniais reikėtų įsidėmėti vieno siemet labai gerai baigusio mokinio (95 iš visų 9 dalykų) pastabas:

1. Studijuojant reikia laikytis studijų plano; 2. Ruošti pamokas ramiai

Vilniaus Dienos minėjimas numatytas spalio 14 d. Toronte ir Hamiltono. Su paskaita atvyksta iš Čikagos inž. J. Miklovas, gyvenęs Vilniuje nuo 1951 m. iki 1961 m., t.y. ligi pabėgo į laisvuosius Vakarų.

Minėjimas Hamiltono bus tuoj po Sumos Aušros Vartų parapijos salėje ir Toronte — Prisikėlimo parapijos auditorijoje 5 val. p.p. K.B.

Sol. V. Verikaitis jau grįžo iš Stratfordo, kur išbuvo 9 savaites, dainuodamas Gilbert & Sullivan operetėje „Gondolieriai“. Dabar ši operetė yra filmuojama CBC televizijos studijose. Kada ji bus rodoma, dar nepaskelbta. Po to sol. V. Verikaitis pradės repetitijas su Canadian Opera Co.

vietoj; 3. Kasdien ruošti pamokas namie 2-3 val., o prieš egzaminus ilgiau; 4. Dirbti tol, kol esi nepervargęs; 5. Nė vieno klausimo nepalikti neišsprendus; 6. Visa metų darbą išdalyti kiekvienai dienai, nepalikant per daug medžiagos prieš egzaminus; 7. Neišsijungti iš bendro gyvenimo bei veiklos; 8. Neskirkyti viso laiko tik studijoms.

Dar galima būtų pridėti: kuo mažesniais laiko skirsk televizijai, automobilii ir fluitui.

STUDENTAMS IR ABITURIENTAMS. — Abiturientai, baigę 13 klase, kurie gavote per birželio mėn. baigiamuosius egzaminus vidurkiu 70 iš 9 dalykų, ir studentai, kurie pavasarį perėję į augštesnį kursą su I ar II rūšies honourus, kviečiami paduoti paraiškumus premijoms gauti. Prašymai turi paduoti iki rugsėjo 1 d. Lietuvių Studentų Rėmėjų Biūrolio valdybos vardu, 403 Durie St., Toronto 9, Ont. Informacijos teikia: LSBR valdyba RO. 2-9452.

Anksčiau skelbta žinia, kad premijoms gauti reikia bent 75 vidurkiu šiuo patsioma. LSBR valdyba

TRŪKSTA UNIVERSITETŲ. — Ontarijo prov. mokytojų konferencija konstatavo, kad daugeliui abiturientų dūrys uždaras, nes universitetuose nėra vietų. TU yra 3800 vietų, o nori istoti 8000. Tuo tarpu Kanados un-tai gali priimti tik 32.000, o yra norintieji iki 100.000. Dalis išvyksta į JAV.

KANADOS EKONOMINĖ BUKLĖ dar greit nepagerės, pareiškė Montrealio ekonomistas Henry Mhun Couchiching konferencijoje. Ar Britanija įsijungs į Europos ekonominę sąjungą ar ne, padėtis Kanadoje visticiek blogės. Esą reikia pasirostoti konkurencijai su Europos kraštais. Šiuo metu tik 10% visos pramonės gaminių eksportuojama į įvairias pasaulio valstybes. Tas nuostimis esą turėtų pakilti iki 30, kad kraštas atsigautų ekonomiškai.

KONSERVATORIŲ PARTIJOS NARIAI, išrinkti į parlamentą, ministerio pirm. šaukiami Otavon rugpjūčio 27 d. nustatyti partinei strategijai prieš susirenkant parlamentui. Šiuo metu parlamente yra 116 konservatorių ir 100 liberalų.

57 KANADIČIAI MOKYTOJAI išvyko Afrikon ir Azijon dirbti vietinėse mokyklose. Jie buvo išrinkti iš 200 užsirašiusių savanorių. Vietinių kraštų vyriausybės jiems mokės atlyginimą.

UŽSIENIO KAPITALAS MAZEJA Kanadoje. Paskutinių 3 mėnesių laikotarpyje JAV ir kitų kraštų investuotojai pradėjo

MONTREAL, Que.

SV. KAZIMIERO PARAPIJOS ŽINIOS

— Parapijoje viešėjo kun. Laurynas Kemėšis. Aplankęs Montrealį, išvyko per Europą į Australiją, kur jis yra vienas lietuvių kolonijos kapelionas. Buvo atvykęs į Kanadą aplankyti sergančio brolio kun. Liongino. Grįžta laivu kaip į kapelionas.

— Vykstantiems į parapijos gegužinę rugpjūčio 26 d. reikia važiuoti šiuo keliu: autorute ir exit 19 Mille Ile ir važiuoti apie 5 mylias iki Deben restorano ir krautuvės ir nuo čia „Palanga“ už maždaug 2 mylių. 11 val. pamaldos, o po jų gegužinė. E. N.

AUSROS VARTU PARAPIJOS ŽINIOS

— Tėvas St. Kulbis, SJ, grįžo iš tolimųjų kelionių ir skautų stovyklos. Keliaudamas aplankė daug tautiečių.

— Romanas Sinkevičius ir Marija H. Tauteraitė sukūrė šeimos židinį. Sveikiname jaunavedžius ir linkime Dievo palaimos.

— Rinkliaus rugpjūčio 5 ir 12 d. surinkta \$364.

— Parapijos biuletenis primena reikala branginti savo religiją nurodymą, pavyzdį iš Vaizganto raštų VI. 116, kur autorius rašo, kad Sutvirtinti žmonės važiuodavo pas vsk. Valančių, nes rusai uždraudė vskupui įvykti iš savo būstinės.

— Vskupui radom namie sergantį. Jis išgirdęs, jog atvyko iš toli žmonės, iš-

troškė Dirmavonės sakramento, pasiskaitė rytoj atsisveikinti lietuvių ir dirbavoti. — Geras senolis, paglostė visus vaikelius, pasisveikino su vyresniaisiais, gražiai pagyrė juos už rūpestingumą religijos dalykais ir nepatįgijimą lokie keliame keliauti. Mane liepė trumpiau kirpti, kad plaukeliai už apakų nelisų ir jų nezdintų, ir kantriai apdirnavo, Mišias palai-

TEVO JONO BOREVIČIAUS, SJ, AV parapijos klebono, 25 metų kunigystės suaktybes paminėjimui pakvietimus platina šie asmenys: A. Blaundziūnas — Verdun, J. Blaundziūnienė — Rosemont, J. Dalmantas, Alg. Gražys, I. Gražytė, A. Gudas, Išganaitienė, B. Jurkienė — svaudos kioskas, S. Kesgaila, J. Kibirkštis, P. Kličius, J. Klisevičius, G. Kudėnienė, A. Lapinas, Z. Leninas, B. Lukoševičienė, P. Lukoševičius, A. Malškievė, A. Milleris, J. Plečaitis, A. Pazaras, G. Rukšėnas, A. Rusinas, B. Staškevičius, J. Štėvinskas, A. Štėvinskas, P. Vapšas, A. Vazalinskis, K. Zemaitis.

Tikimės, kad kiekvienas, noris dalyvauti šiame pagerbime, ras proga įvykti pakvietimą pas artimiausią platintoją. Pakvietimų prie įėjimo nebus galima gauti, nes visų dalyvių pavardės iš anksto turės būti įtrauktos į bendrą adresą.

Pagerbimo įvyks rugsėjo 29 d. AV parapijos šilėje. Rengeja.

Kas naujo Kanadoje?

pardavinėti savo investicijas. 6 mėnesių laikotarpyje užsienio kapitalas Kanadoje sumažėjo \$157 mil.

DZIOVA SERGA TREMTINIAI, atvykę Kanadon prieš 2 metus, beveik visi yra patsveikę. Iš 325 įsileistų, šiuo metu tik 8 bėra ligoninėse. Jie buvo įsileisti Tremtinij Metais, kuriems vyriausybė buvo paskyrusi \$600.000.

QUEBECO SOCIALINIO KREDITO partijos vadas Real Caouette, kuris atsisakė stoti karnuomenen praėjusio karo metu, pareiškė, kad už tokią Kanadą, kokia ji dabar yra, jis niekad nekarais. Jis kaltina didžiųjų partijų ekonominę sistemą, kurioje esą pilna bedarbių ir badaujančių.

TARPTAUTINIS MIKROBIOLOGŲ kongresas vyksta Montrealyje rugpjūčio 19-25 dienomis. Atvyko apie 2000 biologų iš 43 kraštų, įskaitant ir Sov. Sąjungą. Pagrindinė tema:

Kas pirmas pateks į mėnulį?

Visus nustebino paskutiniai du rusų astronautai, gana toli pralenkę JAV. Propagandos srityje sovietai tuo atsiekė gana daug. Reikia sovietams pripažinti ir technikos laimėjimus, nes JAV kol kas negali paleisti astronautų erdvėn, kurie skristų apie žemę 3 ar 4 dienas.

Daugelis mokslininkų dėl to nesisijaudina. Sovietai jokių stebuklų nepadarė, o tik pasiekė tai, kas inžinierių ir technikų seniai planavoja. Dauguma publikos dar nėra susigyvenusi su mintimi, kad gyvename amžiuje, kur erdvė tapo nugalima ir žmogui pasiekiamą.

Ką sovietai tuo savo skridimu atsiekė? Nekalbant apie išlaidas, kurios turėjo būti milžiniškos, sovietai pasauliui parodė, kad jie visais mokslines pajėgas yra geriau sukoncentravę negu amerikiečiai, vėliau pradėję šia sritimi

domėtis. Dabar laikas galvoja: kad sovietai gali patekti į mėnulį pirmieji, gal net už 2 metus.

Amerikiečių pareigūnai tvirtina priešingai. Esą jie, sutelkę visas jėgas tam tikslui, galėtų lengvai rusus pralenkti.

Viena aišku, kad erdvių lenktynės nebus lengvos. Kokia bus žmogui nauda pasiekus mėnulį? Galbūt visai maža ir vargu ar patelsins išleistą sumą. JAV tam tikslui paskyrė 200 bil. Ta milžiūna suma galėtų panaikinti alkį šioje žemėje, nugalėti daugelį ligų ir apgyvendinti daug benamių. Bet ir tai nekvepiama dmesio. Sovietai dar ilgai bus priversti atsižadėti geresnio duonos kėsio. Abiem rūpi pirmoje eilėje priežas, nors yra ir daugiau priežasčių. Mokslininkai tiki, kad ištyrus mėnulį, gali paaiškėti daug paslapti apie visatos struktūrą ir pasaulio susiformavimą.

V. K.

Taupyk ir skolinkis savo KREDITO KOOPERATYVE „LITAS“

SANTAUPŲ PILNAI APDRAUSTOS. PASKOLOS LENGVAI IR GREITAI DUODAMOS BETKOKIAM GERAM TIKSLUI. BANKAS VEIKIA: sekmadieniais nuo 10.30—1 val. p.p. Aušros Vartų parapijos salėje. Siokadieniais: 1451 Crawford Bridge Ave., Verdun: pirmadieniais nuo 10—12 val. ir nuo 7—8 val. v.; trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7—8 val. vak. 3907 Rosemont Blvd. (West of Pie IX): trečiadieniais ir penktadieniais nuo 3—8 val. ir šeštadieniais nuo 10—12 val.

PASKOLŲ REIKALAI kreiptis pas ved. padėjėją P. Rudinską Rosemonte darbo valandomis tel. RA 2-2472, kitu laiku — tel. HU. 1-2957.

Pirm. J. BERNOTAS, UN. 6-2065 Ved. D. JURKUS, PO. 7-4280

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1511 Bloor St. W. Toronto, Ont.
Telefonai: LE. 6-2738 LE. 6-2664
Vakaraš — HU. 9-1543.

DUNDAS — BROCK. Dvi krautuvės ir 4 butai, geros pajamos, vandeniui alyva apsidoma. Didelis sklypas su vaismedžiais. Savininkas išvyksta į Ameriką. Prašoma kaina \$36.000.

SUNNYSIDE — HIGH PARK. 11 kambarių, atskiras plytų namas, vandeniui alyva šildomas, moderniškai įrengtas, atskiras butas 4 kambarių 1-mo aukšte. Didelis sklypas, garažas. Prašoma kaina \$23.000.

RUSTOLME — DUNDAS. \$15.500 pilna kaina. 8 kambariai per 3 augstus, gražiai įrengtas, geras nuomavimui, arti susisiekimo ir krautuvės. Įmokėti apie \$2.500. Vienas morkių balsanui.

JANE — ANNETTE. \$17.000 pilna kaina. Atskiras, raiplėtų plytų namas. 6 kambariai ir saulės kambarys. Garažas.

DU OKIAI. \$18.500 pilna kaina už abu. Įmokėti apie \$6.000, balansas 10 metų iš 6%. Abu ūkiai po 100 akrų žemės su upeliu. Abu ūkiai su visais atskirais ūkio trobesiais, geras žemė, tinka gyvulių auginimui arba mišiam ūkininkavimui. Randasi prie Dundelk, Ont.

Pas mus randasi daug naujai registruotų pardavimų High Park ir Parkdale rajonuose. Dėl informacijų skambinkite A. GARBENTUI.

A. a. MARTAI JANELIŪNIENEI,

K. Janeliūno motinai, mirus Lietuvoje,

reiškiamę nuosirdžią užuojautą jam ir jo šeimai